

VOLBA

JAKUB TRPIŠ

JAKUB TRPIŠ

VOLBA
(ukázka)

2018

A minimalist, grayscale illustration. At the top, a bright sun is partially obscured by a dark, curved shape that resembles a horizon or a shadow. The sun's light creates a soft, circular glow. Below this, a dark, curved shape, possibly representing a horizon or a shadow, is visible. The background is a uniform, light gray.

Představte si
budoucnost.

Představte si,
že žádná budoucnost
neexistuje.

Publishing © 2018 Jakub Trpiš

Copyright © 2018 Jakub Trpiš

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této knihy nesmí být reprodukována v jakékoli formě nebo jakýmkoli prostředky bez předchozího písemného souhlasu vydavatele, s výjimkou krátkých ukázek použitých v recenzích.

Obsah

Část 1: Já

1/1 Autonehoda	9
1/2 Probuzení	16
1/3 Problémy	19
1/4 Těžké rozhodnutí	24
1/5 Duše a ego	29
1/6 Otevřená mysl	38
1/7 Matěj	42
1/8 Naplněný život	50
1/9 Svoboda	56
1/10 Důležitá zpráva	63
1/11 Kohlova rodina	68

Část 2: My

2/12 Spojovatelka	76
2/13 Chlapec v kápi	80
2/14 Tým	85
2/15 Ve vězení	95
2/16 Vysněná budoucnost	102
2/17 Zázrak	112
2/18 Co když?	119
2/19 Ztracený	126
2/20 Všechno zlé je k něčemu dobré	131
2/21 Zasloužená dovolená	138
2/22 Hádky	146

Část 3: Volba

3/23 Mezi dvěma světy	152
3/24 Volební systém	162
3/25 Pane premiére	168
3/26 Rozhovor	179
3/27 Klíčový okamžik	189
3/28 Neklidný svět	199
3/29 Bombové útoky	206
3/30 Poslední schůzka	210
3/31 Útěk z krytu	220
3/32 Náměstí	227
3/33 Nový začátek	233

Modlitba duše

*Zavři oči. Přestaň vnímat okolní šum
a zaměř se na své nitro.*

*Zhluboka se nadechni a pomalu vydechni,
jako příliv a odliv na oceánu.*

Vnímej ty obrovské oceány uvnitř sebe.

*Zhluboka se nadechni a pomalu vydechni,
jako když vítr šumí v listech stromů.*

Vnímej ty velehory uvnitř sebe.

*Zhluboka se nadechni a pomalu vydechni,
jako záře slunce.*

Vnímej ten nekonečný vesmír.

Vnímej tu krásu tady a teď.

Vychutnej si ten přítomný okamžik.

Část 1: Já

1/1 Autonehoda

Bylo to jako blesk z čistého nebe. Tomáš si rychle oblékl bundu. Myslel na jedinou věc: „Kdybych tušil, že dnes ráno vidím Elišku možná naposledy, rozloučil bych se s ní úplně jinak.“ Rychle doběhl ke dveřím a řekl vrátnému, co se stalo: „Musím do nemocnice, moje manželka měla autonehodu!“ Při tom mu vyhrkly slzy do očí, ale snažil se své city ovládat. Nemohl najít svoji zaměstnaneckou kartu, aby si otevřel dveře. Po chvilce trapného ticha ho vrátný pustil. Ve dveřích mu ještě stihl poděkovat. Vrátný na něj soucitně zavolal: „Dobře to dopadne, uvidíte!“ Venku přšelo, vyhrnul si límec své hnědé kožené bundy, aby si alespoň trochu zakryl holý krk. Malé a studené kapky

tiše dopadaly na chladnou zem. „Brrr. Aspoň, že dnes jsem jel do práce autem. Jinak bych si musel zavolat taxíka.“ zamumlal, když šmátral po klíčích v kapse. Několikrát mu upadly na zem, než se mu podařilo vůz odemknout.

Ani si nepamatoval, jak do auta nastoupil. Znovu se stal duchapřítomným až po několika minutách jízdy. „Udělal jsem chybu,“ pomyslel si. „Musím teď dávat pozor na cestu.“ Snažil se věnovat veškerou pozornost řízení. Přesto mu na mysl přicházely různé vzpomínky. Vzpomněl si na den, kdy se poznali. V další myšlence se vrátil do domu, kde vyrůstal. Byl chladný den jako dnes a on ji představoval rodičům. Neustále se ujišťovala, jestli dělá všechno dobře, a byla hodně nervózní. „Budou mě mít tvoji rodiče rádi?“ zeptala se, když spolu byli o samotě. On se jen usmál a odpověděl: „Rozhodně ne tak jako já.“

Když zastavil na křižovatce na červenou, byl v půli cesty do nemocnice. Déšť cinkal na plechovou střechu, stěrače čas od času líně zavrzaly o přední sklo. Po okénku nerušeně stékaly pramínky vody, každá kapka si šla svojí cestou, nezávisle na vůli ostatních. Nebo se řídily podle přesně stanoveného plánu? Spíš než kapky jej zaujali lidé přecházející po přechodu přímo před ním. Měli nepřítomné výrazy, jako kdyby jejich těla řídil nějaký autopilot, a byli myslí úplně někde jinde.

Když uviděl zamilovaný pár, vybavil se mu paradoxně den, kdy se jí svěřil, že si není jistý tím, že ji pořád miluje. Kdyby věděl, jakou bolest jí tím způsobí, nikdy by ta slova nevypustil z úst. Hlavou mu problesklo: „Musím jí říct, co k ní cítím a jak mi na ní záleží!“ Ta myšlenka rychle zastínila všechny ostatní. Jeho tělo zaplnila neobyčejně silná touha jí to všechno sdělit. Srdce mu bilo dvakrát tak rychle. Lekl se, jak zatroubilo auto, které stálo za ním. Byla zelená, on stál na křižovatce a zdržoval provoz.

Když telefonoval s nemocniční sestrou, neřekla mu, co se stalo. Nevěděl, jak vážně je jeho žena zraněná. Jestli je v ohrožení

života. Ta nejistota byla to nejhorší, co kdy v životě zažil. Chtěl být hned teď u ní – cítit, že je v pořádku. Chvilku mu trvalo zorientovat se v areálu nemocnice. Na urgentním příjmu řekl nejbližší sestře jméno své manželky. „Zavolám vám kolegy, na moment se posadte, prosím,“ řekla v klidu a zmizela v nedalekých dveřích. Oddělení bylo plné lidí, ale nikdo si rozrušeného Tomáše moc nevšímal. Byl tak nervózní, že si nemohl ani sednout. Je v pořádku? Nebo právě doktoři bojují o její život? Nebo snad?! Pořád mu to probíhalo hlavou. Jeho mysl mu předhazovala ty nejčernější scénáře. Potom jako by se upokojila a ukazovala mu jiné, daleko optimističtější možnosti. Třeba ji odvezli do nemocnice jen na vyšetření, třeba má jen rozbitou hlavu, říkal sám sobě. Nechával svým myšlenkám volný průběh. Na jednu stranu cítil zmatek a neklid, na druhou pocit odevzdanosti.

Konečně k němu přišla jedna starší sestra a zeptala se jej na jméno. „Pojďte se mnou, pane Jedličko,“ zamířila chabě osvětlenou chodbou vpravo. Vydal se za ní do malé světlé místnosti, která určitě sloužila jako pracovna lékařů. U počítače seděl podsaditý doktor se šedivými vlasy. Vedle monitoru stála fotografie ženy, která držela v náručí malého chlapce (vypadali velmi šťastně). Když si doktor všiml, jak je nesvůj, hned jej uklidnil: „Nebojte, manželka bude v pořádku.“

Zvlhly mu oči, pocítil obrovský pocit štěstí. Najednou si připadal o několik let mladší. Doktor pokračoval: „Vaše paní si prožila těžký šok, nicméně nejeví známky těžšího zranění. Pro jistotu ji podrobíme několika dalším vyšetřením, abychom se ujistili, že nemá žádná vnitřní zranění. Necháme si ji tu ještě pár dní. Jestli chcete, můžete ji vidět. Leží na oddělení C, pokoj vám řekne tady Blanka.“ Tomáš mu podal ruku a vykoktal ze sebe: „Děkuji moc, pane doktore.“ On se jen usmál a odešel do vedlejší místnosti, kde jeho kolegové zřejmě probírali něčí diagnózu.

Zeptal se sestry Blanky, jak se dostane na oddělení C, a svižným krokem se tam vydal. Po cestě si nemohl nevšimnout

nepříjemné scény, která se odehrávala v jedné z čekáren. Mladý doktor oznamoval příbuzným, že jejich milovaný zemřel. Plavolasá žena propadla hysterickému záchvatu a muž vedle ní se ji snažil uklidňovat. Moc mu to nešlo. Tomášovi v tu chvíli došlo, jaké má převeliké štěstí. Najednou nezáleželo na tom, že jim zatékalo za komínem, že nedostal v práci přidáno nebo na jeho problémech s autem.

Prošel dveřmi do oddělení C a zeptal se sestry, kde leží Eliška Jedličková.

„Pokoj číslo 7,“ usmála se vysoká mladá blondýnka a poté pokračovala dál v rozvážení léků. Skoro běžel, aby byl co nejdříve u ní. Ani nezaklepal na dveře, jak byl rozrušený. Než k ní stihl dojít, posadila se na lůžku. Objali se a byl to ten nejkrásnější pocit na světě. Rozplakala se a vyhrkla: „Neviděla jsem ho. To auto. Byly v něm děti!“ Zase začala vzlykat. Hladil ji ve vlasech: „To bude v pořádku, Eli. Budou v pořádku, uvidíš.“ Ještě chvíli k sobě byli přitisknuti, aniž by někdo z nich cokoliv řekl.

Po chvíli Eliška promluvila: „Karolína, moje kolegyně, měla jet se mnou, ale zpozdila se a nebrala mi mobil, tak jsem jela sama. Když jsem konečně vyjela, zdálo se, že už je vše v pořádku.“ Pak zmateně popsala křížovatku (snažila se pomoci si rukama, ale nemohla s nimi téměř hýbat), kde došlo ke srážce. Měla dát přednost, ale auta si všimla až na poslední chvíli. Nakonec ze sebe vysoukala: „Na-na-narazilo do mě zprava. Nevím, co by se stalo, kdyby vedle mě někdo seděl.“

Tomáš všemu naslouchal. Bylo velké štěstí, že Karolína dnes nejela s ní. Potom jí sdělil vše, o čem přemýšlel v autě: „Nevím, co bych dělal, kdyby se ti něco stalo.“

„Na to už nemysli, miláčku,“ odpověděla a pohládila ho po zarostlé tváři. Milovala, jak se u toho vždy zatvářil. Potom spolu mluvili a mluvili. O důležitých věcech i o hloupostech. Dlouho si tak dobře nepopovídali. Až se ve dveřích objevila sestra s obědem a s rozmrzelým výrazem konstatovala: „Vaše manželka

musí odpočívat. Měl byste už jít.“ A ukázala přitom na hodinky. Políbil Elišku na rozloučenou a zmizel ve dveřích.

— • —

Pár následujících dnů nebylo ničím zajímavých. Venku neustále pršelo. Rodina i známí se Tomáše často ptali na Elišku, kterou po dvou dnech propustili z nemocnice. I pasažéři z druhého auta byli v pořádku. Možná i kvůli té nehodě se oba rozhodli, že si tento víkend zajedou na hory. Mohou strávit tři dny na chatě Ondry, jeho nejlepšího kamaráda. Ondra měl vždy zvláštní smysl pro humor. Když uviděl jeho ženu (a hojící se ránu na jejím čele), hned si rýpnul: „Proč nám děláš starosti, Eliško? Ty nevidíš auto, nebo co?“ a začal se smát. Tomášovi už to teď přišlo docela vtipné.

V pátek se vydali do Jeseníků. Chata byla vysoko v horách a nevedla k ní silnice, takže zaparkovali auto na odstavném parkovišti. Dál museli dvě hodiny pěšky. Po několika popršených dnech byla obloha bez mráček a oteplilo se. Asi po pěti minutách cesty potkali mladou ženu s vlčákem bez náhubku i bez vodítka. „Nebojte se, ona nikdy nikoho nekousla,“ usmívala se s hrdostí páníčka. „To, že to nikdy neudělala, neznamená, že nebudu první,“ odvětil Tomáš a usmál se, aby zakryl svůj strach.

Postupně se dostávali stále hlouběji do lesa. Nikde ani živáčka. Tomáš pociťoval, že čím dále je od civilizace, tím lépe se cítí. Stromy kolem se jakoby rozzářily. Sešel trochu z cesty, když uviděl mladou, asi tři metry vysokou jedli. Konce větví měly krásně zelené jehličí. „Letošní přírůstky,“ pomyslel si a přitáhl si jednu větvičku k obličejí. Voněla překrásně. Vzpomněl si na své dětství. Se svým dědou strávil na horách spoustu času.

Tehdy byl ještě naivní a myslel si, že změní svět. Chtěl procestovat všechny hory světa i místa, která nebyla na mapách. Být prvním tam, kde ještě nikdo nebyl. Jak přemýšlel nad svým

bezstarostným dětstvím, vzpomněl si na své děti ve škole. Najednou ho zamrzelo, že jim vždy z jejich očí srazí ty růžové brýle, když popisují, čím v životě budou. „Kdybych to neudělal já, udělal by to určitě někdo jiný,“ namlouval si. Někdo jim musí říct, jak to tady na světě chodí. Znovu se podíval na stromy a už mu přišly zase obyčejné. Ještě jednou si přivoněl k mladé jedli a rychlou chůzí se vydal na stezku za Eliškou. Slunce už zapadlo za Jelení hřbet a ochladilo se, když došli k chatě. Všude byl klid a ticho. Oranžová záře na obzoru pomalu ustupovala šedi a na hory přicházela mrazivá podzimní noc.

Když otevřeli vrzající dveře, nejdříve si prohlédli, jak tam bylo uklizeno. „Nesmíme tu nechat větší nepořádek, než tu byl, když jsme sem přišli,“ smála se. „Není to tak strašné,“ usoudil, když přešel prstem po komodě stojící naproti krbu. Nahodil přitom svůj obvyklý úsměv malého kluka. Zatopil v krbu, zatímco Eliška připravila skromnou večeři. „Zítřka se půjdeme projít na rozhlednu, co ty na to?“ navrhl.

„Mám jinou možnost?“

„Ach, ta tvoje fobie z výšek, miláčku,“ usmál se potutelně.

„Ach, ta tvoje fobie ze psů,“ vrátila mu to.

Večer si Tomáš docela užil. Vzpomínali na různé příhody z minulosti. „A pamatuješ, co tvůj otec řekl, když jsi mě přivedl domů?“ zeptala se jej.

„Jak bych mohl zapomenout? Křičel: ‚Díky Bohu! Už jsem si myslel, že jsi gay!‘ Pak padl na kolena a objal tě.“ Oba se teď rozesmáli.

„Až později jsem pochopila tátův opravdu zvláštní smysl pro humor.“

„Stejně tak, jako sis zvykala na můj,“ strčil jí prst do nosu. „Heeej!“ bránila se Eliška a smála se: „Ty jsi pako.“ Teď ovšem zvažněla a roztrásl se jí hlas: „Když zavřu oči, vidím všude střepy od skla a uši mi rve, jak o sebe skřípou plechy těch aut. Nemůžu ten zvuk dostat z hlavy.“ Pohládl ji po kaštanových vlasech

a objal ji. Položil její hlavu na svou hrud'. Tlukot jeho srdce ji velice uklidňoval, takže se brzy cítila v bezpečí. Vzpomínka na srážku se pomalu rozpouštěla jako led tající na jarním slunci.

Venku už byla pořádná zima a tma. Okna se mlžila. V krbu praskalo dřevo a příjemně hřálo. Oheň osvětloval stěny útulného pokoje, na kterých se vyjímaly ručně malované obrazy chat a srubů, které tady stály před více než sto lety (u každé malby byl letopočet). Chvíli si povídali a pak se pomilovali. Poslední rok nebyl jejich sexuální život dvakrát vášnivý. Snažili se počít potomka. Nedávno se od svého doktora dozvěděli tu nejhorší novinu – nemohou mít vlastní děti. Možná proto byl jejich vztah v předešlých měsících spíše chladný. Možná proto je sex příliš nebavil. Tak moc se snažili, aby otěhotněla, že zapomněli, jaká to může být zábava.

„Dneska to nebylo vůbec špatné,“ přišlo Tomášovi na mysl, když usínal.

1/2 Probuzení

Tomáš se probudil do chladného rána. Byla ještě tma. Světla v krytu se zapínala až v sedm hodin. Podle toho, jestli se svítilo, se dala alespoň rozeznat denní doba. Ve vzduchu se vznášel podivný zápach, až štípal do očí. Jako každé ráno si „udělal“ sklenici vody. Do zašlého hrnku, na kterém jej zaujal kýčovitý obrázek psa, si nalil vodu z kanystru a vhodil do ní chlorovou tabletu. Nechutnalo to moc dobře, ale už si na tu divnou chuť zvykl. Vždy ho přitom napadlo, jak asi chutná čistá voda. Ovšem pořád se měl lépe než na povrchu, nebo dokonce v adaptačním táboře. Denně tam byly odváděny tisíce lidí, které se podařilo identifikovat a chytit policií a armádou. Občanská válka zuřila po celé Evropě a on už ztrácel přehled, kdo s kým válčí. Položil nohy na hrbolatou zem a otřepal se zimou. Podlaha byla vlhká a studená. Rychle se obul a vstal.

Všiml si, že jeho soused neležel na své posteli. Chvilí trvalo, než si uvědomil, že zahynul při závalu před pár dny.

Vyšel ze středně velké ubikace, kde jich přespávalo kolem dvaceti. Vydal se temnou chodbou do sprch. Zdi byly mokré a špinavé. Prázdnou chodbou se neslo hučení, které vydával obří ventilátor vhánějící do této části komplexu čerstvý vzduch z povrchu. Kdysi to bývalo metro. V době války sloužily podzemní tunely jako úkryt pro statisíce lidí. Boje zuřily po celém světě. Na Čínu, USA a Japonsko dopadly desítky atomových bomb, v Africe řádil nový druh viru, pravděpodobně biologická zbraň. Evropou zmítala občanská válka, v Asii byl hladomor tisíciletí a v Austrálii téměř nezvládali neustálé návaly uprchlíků. Jako jediná země, která si udržela status neutrality, teď bojovala s obrovským zalidněním a nájezdy pirátů.

Nikdo už nevěděl, kde přesně válka začala. Nikdo si nebyl jistý, na čí straně je určitý národ. Některé země měnily stranu

v konfliktu tak často, jak často se v jejich vedení střídaly různé povstalecké frakce. Po celém světě sužoval lidi strach a nedůvěra. Člověk si nebyl jistý, jestli se pro příští skupinu, která se chopí moci, nestane nepohodlným. O Česko se teď mezi sebou přetahovalo několik hnutí, jejichž členové byli před rozpadem Ruska v jeho armádě.

Lidé přestali říkat, co si myslí, a raději opakovali názory toho, kdo byl zrovna u moci. Příliš mnoho jejich příbuzných zmizelo, když se snažili něco změnit. Tomáše vytrhl z přemýšlení nějaký křik. „Asi zase někoho okradli,“ pomyslel si. Konečně došel až ke sprchám. Fronta byla menší než obvykle, a tak se rychle dostal na řadu. Bohužel pět minut sprchování na týden bylo jen slabou náplastí na jeho churavé, strádající tělo. Ve sprše si dával pozor, aby se holou kůží ničeho moc nedotýkal. V krytu totiž řádily různé kožní choroby. Po sprše si zašel do jídelny na snídani. Naklonil se nad mastným a špinavým okénkem a přecedil mezi zuby: „Třicetčtyřku.“ Ze všech jídel, která se tu podávala, se alespoň tohle dalo jíst, i když do normálního jídla to mělo asi tak daleko jako šachy ke sportu. Při jídle se rozhlédl kolem sebe. Všichni lidé hleděli do svého talíře a byli potichu.

Opět se zahloubal do myšlenek. I když to tady v krytu bylo hrozné, měl pořád velké štěstí. Byl výborný učitel, zdravý muž a měl dobrý původ. Našli pro něj místo v centrálním krytu. Původně to bylo pražské metro. To přestalo jezdit brzo potom, co se bombové atentáty na něj staly běžnou součástí života. On měl za úkol učit v místní škole děti nejvyšších politiků (tedy těch, co zrovna vládli). Podíval se na staré odřené hodinky, zhltnul poslední sousto a pospíchal do třídy.

Děti v jeho třídě měly utrápený, dospělý výraz. I když si měly užívat bezstarostného dětství, téměř se nesmály a mluvily spolu, jen když to bylo nutné. Jedna holčička v modrých šatech se na něj dívala jinak. Když si ji prohlédl, všiml si, že na jejích rukou jsou modřiny a ve tváři je umaštěná a téměř bez výrazu.

Vypadala jako panenka, kterou někdo před léty vyhodil do kanálu. Často s ní musel zatřást, aby ji přivedl k vědomí. Kromě učení dětí měl za úkol poskytovat svůj biologický materiál pro vybrané ženy. Vtom se mu myšlenky vrátily k Elišce. Měla být v krytu s ním, ale něco se pokazilo. Transport nedorazil. Nejspíše už byla mrtvá. Sklonil hlavu a začal se tlouct pěstí do čela. Dvě děti v první lavici na chvíli zvedly hlavu, pak se ale vrátily k opisování.

Tomáš ztratil veškerou naději, když se o smrti své ženy dozvěděl. Na ten den nikdy nezapomene. Všude byla tma, vlhko a obrovská zima. Mráz a beznaděj prolézaly až do morku jeho kostí. Jako by mu přímo do žil pumpovali ledovou vodu. Nic na světě ho nedokázalo utěšit. Za poslední peníze si koupil pančovaný alkohol a provaz. Zachránili ho v poslední chvíli. Nikdo mu nic neříkal. Sebevraždy tu byly běžné. Nikdo nechtěl žít jako krysa pod zemí. Nikoho už nebavil život bez naděje. Svět se stal temným místem. Ta temnota byla cítit na každém kroku, byla vidět v očích každého, na koho se podíval. Holčička v modrých šatech, kterou před chvílí sledoval, vstala z lavice. Její mastný a zubožený obličej se naklonil nad jeho rameno, aby mu pošep-tala:

„Temnota se blíží. Svět zanikne, protože jsi za něj přestal bojovat. Svět shoří.“

„Jaká temnota? Co to má znamenat?“ vyděsil se. S těmi pocity a myšlenkami se probudil. Celé to byl jenom sen!

„He-he-heh“, snažil se nabrat dech. Měl stejný pocit beznaděje jako ve snu. Přitiskl si hlavu ke kolenům a po tvářích mu stékaly slzy. Srdce mu bilo jako o život. Musel vzbudit i Elišku, která ho začala hladit po zpocených zádech: „Byl to jen sen, miláčku, už je to dobré.“

„Fu-fuh. Myslel jsem, že ty sny už skončily.“

1/3 Problémy

Víkend na horách byl příjemným odpočinkem. Teď se ale musel vrátit do běžného života plného splácení půjček, hádek s kolegy a domlouvání svým žákům. A přece jen to bylo teď trochu jednodušší. V pondělí měl vyučování do pozdního odpoledne. Během dne se jej kolegové často ptali, jak se daří Elišce po autonehodě. Vždy jim s úsměvem odpověděl, že už je vše v pořádku.

Po obědě, který za nic nestál, jej čekala hodina občanské nauky se 4. A, jeho oblíbenou třídou. Nějakým způsobem se dostali k diskuzi o pomoci druhým lidem. Jedna dívka vyprávěla příběh svého bratrance Jakuba. Měl pětadvacet let, neměl stabilní zaměstnání, čekali s jeho přítelkyní dítě a už teď měli obrovské dluhy. „Teta se strejdou sami nemají moc peněz. Jejich situace se spíše zhoršuje, než aby se zlepšovala. Kdo ví, co s nimi teď bude,“ dodala. „Já bych je v tom nechal pěkně vymáchat,“ prohlásil sebevědomě Robert, třídní machr.

Lenka, třídní hipisačka, po něm vyštěkla: „Tys byl vždycky debil.“ Tomáš často dával svým žákům prostor pro výměnu názorů. I to byl jeden z důvodů, proč k němu měla většina třídy přirozený respekt. „Co byste Jakobovi poradili?“ vyzval je k otevřené diskuzi. „Jakubova přítelkyně by měla jít na potrat,“ ozval se Lukáš, Robertův nejlepší kamarád. „Ty asi nikdy nebudeš mít přítelkyni, vole,“ uzemnila ho Beátka a klidným hlasem pak dodala: „Myslím, že by měli obejít všechny banky a vysvětlit jim svoji situaci. Banky by určitě přistoupily na snížení splátek.“

Do diskuze se teď zapojil Dominik, Tomášův oblíbenec: „Banky zajímá jen zisk. Paní za přepážkou se na tebe usmívají, aby tě přesvědčily, že potřebuješ půjčku. Když pak přijdeš, že nemáš z čeho splácet, nepomůžou ti.“

„Máš pravdu, Dominiku, většinou se nepodaří vyjednat snížení splátek. I když poslední dobou se přístup bank v tomto směru mění. Co bys Jakobovi doporučil?“

„Přístup se mění, protože banky ví, že lepší je dostat z klienta méně peněz než žádné, a tak se chtějí dohodnout. Jakub by měl poprosit své rodiče, jestli se k nim mohou prozatím nastěhovat. Peníze, které by jinak zaplatil za nájem, by mohl použít na splácení dluhů.“

Robert s Lukášem se tomu hlasitě zasmáli, Robert ještě dodal: „Chytráku. Ti jsou rádi, že se takového nepovedeného syna zbavili.“ Načež se poklidná třídní debata proměnila v hospodskou hádku – asi pět žáků se začalo navzájem překřikovat (Lenka do toho třískala učebnicí o lavici), samozřejmě ani jednomu z nich nebylo rozumět. Tomáš se na Roberta i Lukáše přísně zadíval: „Na vás musí být rodiče opravdu pyšní, pojdte oba k tabuli, však já vám srazím hřebínek. Diskuze se ukončuje, poděkujte těm dvěma.“ Místností se ozvalo nesouhlasné bručení, které spíše souviselo s ukončením diskuze než s vyzkoušením třídních frajírků.

Zkoušení dopadlo dle očekávání. Robert dostal za pět a Lukáš za čtyři. „To proto, že ses aspoň trochu snažil, Lukáši,“ vysvětlil rozdíl mezi známkami.

Další výuka nebyla vůbec ideální. S prváky měli probírat vzrůstající počet případů šikany ve škole, ale žáci vůbec nechtěli spolupracovat a šikany spíše obhajovali. Tomáš nad diskuzí úplně ztratil kontrolu. Ředitelka už ho minule varovala, že pokud se situace mezi ním a touto třídou nezlepší, dostane ji jiný učitel.

„Ach jo,“ vyšel unaveně ze třídy. Chodba byla prázdná a chladná, na zdech visely už léta stejné obrazy. Připadal si teď tak starý a opuštěný. Nějací žáci prošli kolem něj a pozdravili ho. On se na ně stihl jen zamračit. Potom se vydal do zasedačky, kde měli každý týden poradu. Po cestě rozjímal nad vyvoláním Roberta a Lukáše: „Možná jsem na ně byl moc tvrdý.“

Na poradě to pořádně vřelo. Škola měla finanční problémy. Honza vysvětloval, proč jejich gymnázium dostalo méně peněz od města, než očekávali. On se do hádky také zapojil, když reagoval na nápad vystrašit zastupitelstvo možným snížením počtu žáků: „Nemůžeme město takto vydírat.“

„Tys byl vždycky měkký. Je vidět, že jsi nebyl na vojně, panáčku,“ vyzval ho na souboj Karel. V té chvíli si Tomáš uvědomil, jak moc ho nesnáší! Stačí ho jen potkat na chodbě a hned má zkaženou náladu. A teď jej ponížil před jeho kolegy. Nečekal a Karlův útok opětoval: „Jsi podpantoflák a svoje komplexy si vybíjíš tady ve škole!“

Karel už se nadechoval, aby zasadil poslední, smrtelnou ránu, když ho zastavila Jindřiška. „Tak dost, pánové,“ řekla s klidem a dlouholetou zkušeností ředitelky. „Takto ten problém nevyřešíte. Musíme být jednotní. Navrhují sejít se se starostou a situaci mu popsat. Řekneme mu o možném snížení počtu žáků, protože tak to je. Už nemáme kde jinde šetřit. Honza se s ním dobře zná, tak to s ním probere. Ale rozhodně nikoho nebude vydírat,“ při těch slovech se přísně podívala na Karla.

Porada skončila, a tak Karel přišel dokončit, co začal: „Ještě jsme spolu neskončili, ty mamincin mazánku.“ Tomáš chtěl nějak zareagovat, ale nezmohl se na nic jiného než na „Jasně“. Incident ho připravil o poslední zbytek dobré nálady.

Po cestě domů zmokl. Mimo mokrých ponožek ho dostihly další problémy, kterými se užíral už delší dobu. Vlastně celé odpoledne i večer byly plné vyčerpávajících myšlenek – zaplacení dluhů, nenávisť ke Karlovi, špatné stravovací návyky a další nepříjemnosti. Navíc se fyzicky cítil čím dál hůře.

Iritovalo ho, že se musí na všechny usmívat a dělat, jak se má dobře. Byl nasraný a nemohl to ani nikomu říct. Každý po něm něco chtěl. Nemohl vyhovět všem. Připadal si jako student ve škole. Každý učitel si myslí, že zrovna jeho předmět

je nejdůležitější. Až na to, že to nebyli učitelé, ale jeho rodina, známí a kolegové.

Měl pocit, jako když někde po cestě ztratil důležitou část sebe samého. Jenže si nemohl vzpomenout, jakou a kde to bylo. Pak se mu myšlenky stočily k jeho nočním můrám. Vyschlo mu v krku a musel si sednout. Už jenom pomyšlení na ně jej téměř paralyzovalo. Eliška nebyla doma a on se cítil tak sám. Tikot nástěnných hodin bylo to nejzajímavější, co se v bytě a vlastně i v jeho životě odehrávalo. Zašel si do místní hospody na pivo. Když se pozdě večer vrátil domů, tak už spala. Lehl si vedle ní a neměl pochyb.

Pocit, se kterým tak dlouho bojoval a který zmizel po té autonehodě, se vrátil. Ležel vedle své ženy, a přesto se od ní cítil tak nesmírně daleko. Ať se snažil sebevíc, nemohl se toho dojmu zbavit. Připadal si jako ve svém snu. Všude byla tma, vlhko a obrovská zima. Kosti a klouby ho rozbolely. Jedna jeho část zemřela. A o chvíli později zemřela znova. To neustálé umírání, návrat naděje a opětovné umírání ho deptalo. Deprese zachvátila celé jeho tělo. Hlavou mu probíhaly tisíce myšlenek. Nedokázal si vybavit, kdy se to stalo. Kdy ji přestal milovat. Dívku, se kterou chtěl strávit celý život. Ten pocit lásky po autonehodě byl jen její vedlejší účinek a problémy to jen na chvílku zakrylo. Teď se nutil ji milovat stejně jako předtím. Nechtěl jí zlomit srdce. Kdysi dávno si totiž slíbil, že jí nikdy neublíží.

Trvalo to poslední rok. Nic jí neřekl. Jednou se o to pokusil, ale nešlo to. Eliška to tušila, když se ho před měsícem zeptala, jestli jí má rád. Nedokázal jí tehdy pořádně odpovědět. Trápila se s ním a stejně jako on dělala, jako že se nic neděje. Hráli hru na šťastné manžele, aby nikdo v okolí nezjistil, že je konec. Konečně mu to došlo. Nechtěl jí ublížit, a proto hráli představení „Nejšťastnější manželé na světě – všichni se dobře dívejte!“. Jenomže tahle přetvářka jí ublížila daleko více.

Celá ta pravda na něj těžce dopadla a tížila ho na prsou jako obří balvan. Zradil ji. Zradil sebe. Samotné by jí bylo o moc lépe než s manželem, který ji nemiluje. Před třemi měsíci dokonce uvažoval o nevěře. Zachránila ho jen jeho zásadovost. Konečně mu došlo, že je lepší žít sám než žít v nefungujícím vztahu. Jenže neměl ani dost sil to změnit.

Tomáše teď naplno pohltil pocit naprosté prázdnoty, zrazení sebe samého, odcizení a smutku. Problémy ve škole, s penězi, beznadějně sny a naprostá agonie vůči své vlastní ženě způsobily, že ho štvalo všechno, na co pomyslel. Když mu bylo dvacet, myslel si, že v této době bude mít krásný velký dům a dobře placenou práci, která ho baví. Představoval si manželku, kterou nade vše miluje, a krásné děti. Místo toho měl spoustu dluhů, malý byt a hroutící se vztah. Práce už ho nebavila. Selhal i jako muž, když nedokázal zplodit své ženě dítě.

„Je mi třicet dva let, nic jsem v životě nedokázal a nenávidím sám sebe,“ uzavřel to.

Měl chuť zmizet. Chtěl vyskočit z postele a někam utíkat. Je jedno kam. Hlavně pryč odsud. Pryč z toho posraného života, kde se neměl čeho chytit. Kde se neměl o koho opřít. Je konec! Derniéra. Už neměl ani dostatek sil být naštvaný.

„Možná by bylo lepší, kdybych se zítra neprobudil,“ pomyslel si a s tím pocitem usínal. Všude byla tma, vlhko a obrovská zima.

1/4 Těžké rozhodnutí

Když se Tomáš ráno vzbudil, dlouho se odhodlával otevřít oči – nebylo mu o nic lépe. Naštěstí se noc obešla bez dalších nočních můr. Nebo si je jen nepamatoval? Po cestě do práce o všem znovu přemýšlel. Jeho neklidná mysl neustále chrlila stovky myšlenek. Z naprosté nesoustředěnosti na to, co se kolem něj děje, jej vytrhla až malá holčička. „Nemůžu najít svého pejska. Co mám dělat?“ popotahovala. Netušil, kde se tam vzala. Měla na sobě červené tepláky (od kolen dolů zablácené) a žlutou hrubou bundu. Držela v rukou prázdné vodítko, z nosu jí teklo, pihatá tvář byla ulepená slzami a uši měla rozpálené do ruda – dokonalá hromádka neštěstí.

„Bezva, život v hajzlu a teď ještě musím hledat nějakého čokla, když psy k smrti nesnáším! Co je to za nápad, poslat tak malé dítě venčit psa? Její rodiče asi nejsou v pořádku,“ postěžoval si v duchu. Až ho překvapilo, kolik má v sobě zloby. Podíval se na děvčátko, které se na něj usmívalo, a ani nevěděl, proč jí nabídl pomoc: „Možná běžel k řece, pojďme se tam podívat.“ Jako by to ani neříkal on. Šli mlčky k řece. Ranní mlha, teď stále častější, zhoustla tak, že bylo vidět jen na pár kroků. Holčička vykřikla radostí a rozběhla se k nedalekým stromům, kde se bezstarostně venčil její pes. Tomáše to potěšilo. „Aspoň jednoho problému jsem se zbavil,“ pomyslel si a spěchal do práce. Po cestě si uvědomil: „Musím s tím něco udělat. Ani se nepamatuju, kdy jsem byl naposledy šťastný. Takhle to dál nejde.“

Během polední přestávky ho napadlo, že by mohl zajít za školním psychologem, ale vzápětí mu došlo: „Moc mu nedůvěřuju, co kdyby to řekl Karlovi? Jsou to dobří kamarádi, to já nemám zapotřebí.“ Vtom se mu najednou rozsvítilo: „Počkat! Mohl bych zavolat své kamarádce Kláře. Jednou se zmínila o svém známém, který ji zbavil depresí po potratu. Říkala, že je to skvělý člověk,

a od té doby, co jí pomohl, vypadala daleko šťastnější, vyrovnanější a byla odhodlaná mít další dítě, které bude naprosto v pořádku. Nechtělo se mu s ní moc mluvit a raději to řešil pomocí smsek. Dala mu přesnou adresu a domluvila s Kohlem termín na čtvrtek odpoledne. Tak se ten muž totiž jmenoval. „Hned je mi líp,“ pomyslel si a jeho koutky se nepatrně nadzvedly.

Další dny se mu honilo hlavou, jestli je rozumné jít za neznámým člověkem a vykládat mu o svých problémech. „Není to chyba?“ ptal se sám sebe. Na druhou stranu ten muž pomohl Kláře srovnat se s něčím tak hrozným, jako je potrat. Nakonec se sám se sebou dohodl, že to alespoň zkusí. Elišce zalhal, že se zdrží v práci, a vydal se do centra města, kde měl Kohl pracovnu. Byl slunečný podzimní den. Vyběhl nahoru po schodech, na dveřích bylo napsáno „MUDr. Martin Konečný, psycholog a léčitel“, přesně jak popisovala Klára. Naposledy zaváhal, zda vejít, nakonec zaklepal a vstoupil do dveří.

Ihned ucítil vůni marihuany. Na obitých skříních se válely různé papíry, uprostřed pracovny byly parkety zakryté vybledlým perským kobercem a otevřeným oknem sem vanul čerstvý, ale chladný vzduch. Přesto byl v místnosti docela pořádek a vše sem jakoby patřilo. Na starém koženém křesle seděl muž, který vypadal stejně staromódně jako zbytek jeho kanceláře. Měl tmavé volné tričko s potiskem, jaké se nosilo před léty. Na snědší pleť navazovaly prořídle kudrnaté vlasy. Mohlo mu být něco kolem padesáti. Podle popisu Kláry to byl ten, kterého hledal. „Já jsem Tomáš,“ představil se. „Já jsem světlo,“ odvětil a dal si dalšího čouda.

Stál tam jako opařený. Nevěděl, co na to odpovědět. Ten muž se tím očividně bavil. „Mé světlo zdraví a pozdravuje světlo v tobě,“ řekl s úsměvem a ještě dodal: „A teď si sedni na prdel.“ Konečně se dopracoval k nějakým slovům: „A kam si mám sednout?“ Kohl si dal dalšího čouda, chvíli jej upřeně sledoval, až to jeho hosta značně znervóznilo, a pak odvětil: „Na zemi je místa

dost, ale doporučuju ti ten perský koberec. Sedí se na něm dobře a budeme na sebe vidět.“ Čekal cokoliv, ale tohle ne! Cítil se ukřivděný, namítl:

„To mám jako sedět na zemi jako nějaký tvůj sluha? Jednám s lidmi jako rovný s rovným a totéž očekávám od ostatních.“

„Budeš sedět na zemi jako můj žák. Překvapuje mě tvoje reakce. Myslel jsem, že jsi dále.“

Vůbec tomu nerozuměl. „Tvůj žák? Jak dále? Vždyť o mně nic nevíš!“ vykřikl na něj a pomyslel si o něm hodně nepěkné věci.

„Tvoje ego mi tu smrdělo, už když jsi vycházel po schodech,“ opětoval útok, ale měl při tom podivuhodně láskyplný výraz. Ale to nebylo všechno:

„Necháváš se ovládat svým egem, jsi jeho vězněm. Ego je dobrý sluha, ale špatný pán. Myslíš jen na své problémy. Máš pocit, že se proti tobě spikl celý svět. Nedokážeš pořádně jíst, spát ani milovat. Chodíš do práce a z práce jako živá mrtvola. Tohle není život, ale pomalá smrt. Nenávidíš sám sebe za to, čím ses stal, jen si to nedokážeš připustit. Díváš se jen na sebe a nevnímáš okolní svět. Ztratil jsi svoji jiskru. Zapomněl jsi úplně na všechno. Na všechno! Pořád máš pocit, že o tobě vůbec nic nevím?“

Opět mu došla slova. Nevěděl, jak má reagovat. Zavržení křesla teď způsobilo, že se cítil ještě trapněji. Rozhodl se odejít, aby unikl tomu ponížení. Než stihl něco říct, Kohl se na něj usmál: „Můžeš jít, naše první lekce skončila. Vrať se, až uznáš za vhodné. Mé dveře jsou ti otevřené každou středu od dvou odpoledne.“

„Co? Vrátit se sem a nechat se ponižovat? To's uhodl,“ odsekl a v duchu to zakončil: „Ty debile jeden!“ Ani se na něj nepodíval, jen beze slov odešel. Když byl ve dveřích, Kohl na něj ještě zavola: „Můžeš se stát něčím víc!“

Když scházel po schodech, myslel, že vybuchne vzteky. Byl tak rozrušený, že si ani nepamatoval, jak se dostal domů. Když se z něj Eliška pokoušela dostat, co se děje, odbyl ji: „Mám nějaké problémy ve škole.“

„Že by zase Karel?“

„Nechci o tom teď mluvit,“ odsekl a šel si brnkat na kytaru. To jediné ho vždy dokázalo uklidnit. Jeho mysl se soustředila na jednu jedinou myšlenku: „Nikdy se tam už nevrátím!“

— • —

Následující dny nedokázal myslet na nic jiného. „Je to feťák, který nikdy neměl dostat lékařské osvědčení,“ tvrdila jedna jeho část. „Co ovšem znamenalo, když sám sebe nazval světlem? Na co všechno jsem zapomněl?“ říkala jiná část. V jeho mysli spolu hovořilo několik hlasů, ale tyto dva byly nejvýraznější. Už si nebyl tak jistý tím, že se tam nevrátí. Ten podivín měl něco, co on ne. Co to bylo? Chtěl znát odpovědi na svůj život a cítil, že on mu je může dát.

Má zůstat hrdý a nikdy se tam nevracet, nebo hledat v životě smysl? Jako vždy, když se nedokázal rozhodnout, vyrazil do hor. Tam ho nerušili ostatní lidé svými neustálými starostmi, hloupými řečmi a přetvářkou. Dnes byla všude mlha. Město bylo zahaleno smogem a slunce vypadalo jako měsíc v úplňku – bylo stěží vidět. Vypadalo stejně studeně a vyhasle jako on. Navíc vzduch ve městě hrozně zapáchal. Tomáš se těšil, až se dostane pryč.

Jakmile se dostal nad smogovou hladinu, naskytl se mu nádherný pohled na smaragdovou oblohu bez mráčku. Stoupal výše.

„Skoro jsem zapomněl, jak je to tu krásné.“ Napil se z lahve. Neznal nic, co by chutnalo tak dobře jako obyčejná voda, vychnutával si každý doušek.

Stoupal ještě výše. Paprsky slunce hladily jeho znavené tělo. Dokonce si mohl sundat bundu, protože tady bylo daleko tepleji než ve smogem zamořeném městě. Podzim se chýlil ke svému konci. Tohle byly poslední teplé dny v roce.

Když vylezl nahoru, byl zhruba ve výšce 1500 metrů nad mořem. Usadil se na svém oblíbeném místě. Byl zde dobrý výhled a nikde se tady nepotulovali turisté. To, co viděl, vypadalo spíše než realita jako impresionistické malířské dílo.

Na obloze nebyl jediný mrak. Řeka, která stékala do jižního údolí, se ztrácela v moři tvořeném mraky. Kopce vyrůstající z onoho oceánu měly tolik barev, kolik si jen dokázal představit. Slunce příjemně hrálo do tváří a vál jemný vánek. Nevěděl, jak dlouho byl „mimo“, ale úplně propadl tomuto uměleckému dílu. Vzpomněl si na své dětství. Když mu bylo osm, ztratil se v cizím městě. I teď, po letech, se jej zmocnila stejná hrůza. Bloudil ulicemi, které vypadaly jedna jako druhá. Otáčel hlavou kolem dokola a hledal máminy šaty. Unavený se posadil na špinavé schody, schoval tvář do svých maličkých dlaní a naříkal. Chvíli na to uslyšel její sametový hlas: „Tady jsi, ty můj andílku.“

„Andílek,“ pousmál se.

„Proč jsem tak nespokojený? Proč nedokážu říct Elišce sbohem? Kde se vzaly ty sny? Co se to stalo u Kohla? Jak to, že o mně tolik věděl? Proč mě to tam tak táhne, sakra?!“ Pocit toho, že musí zpátky, byl tady nahoře o dost silnější. Když se jeho mysl opět uklidnila, zbyla v ní jediná myšlenka:

„Musím zpět.“

Od výletu na hory uběhlo několik dní. Mezitím na Tomáše dolehla dobře známá apatie. Pomalu jej nahlodávala, projevovala se hlavně podrážděností. Kolegové i kamarádi si všimli, že není ve své kůži, ale jejich otázky vždy zahrál do autu. Věděl, že musí tuto středu za Kohlem, jinak už se tam nikdy neodhodlá. „Teď, nebo nikdy.“ Ve středu měl běžně odpolední výuku, ale dnes mu odpadla. Mohl tedy k němu. Sny se teď opakovaly téměř s každodenní pravidelností. Až na malé obměny byly stejné. Jako by se zasekly stejně jako gramofonová deska.

Nesnášel, když se musel tlačit v MHD. Raději zvolil svižnou chůzi do centra, kde byla Kohlova pracovna. Vyběhl po schodech do druhého patra. Vzduch byl trochu cítit marihuanou, ale byla to příliš slabá vůně, než aby byla z dnešního dne. Hned když vešel do dveří, naskytl se mu podobný pohled jako minule. Vybledlý perský koberec, odřené skříně a Kohl sedící na starém koženém křesle. Když Tomáš vešel do místnosti, zvedl hlavu a usmál se na něj. Udivilo ho něco, čeho si minule nevšiml. Kohl měl velmi výrazné rysy v obličejí. Oči byly moudré a laskavé, byla v nich jiskra jako v očích malého chlapce.

„Jsem moc rád, že jsi přišel,“ začal Kohl láskyplným hlasem a pokračoval: „Vím, že to pro tebe nebylo lehké, ale zvládl jsi první lekci.“ Tomáš se zarazil. Teprve asi po třiceti sekundách z něj vypadlo: „Co?! Jaká první lekce?“

Kohl zavřel notebook a pohodlně se usadil ve svém křesle, které dlouze zavrzalo. Potom se dal do vysvětlování: „Především musíš získat opětovnou vládu nad svým egem. Tobě to trvalo přesně dvanáct dnů. Časem se to naučíš zvládat rychleji.“

„Dost jsem o tom pochyboval, ale nakonec jsem se rozhodl přijít. Měl jsem opravdu velkou zlost.“

„Pochybnosti jsou normální, ale nesmíš se jimi nechat zlomit. Zlost, pocit viny a strach jsou dar. Říkají ti, že sníš špatný sen. Ukazují ti, že žiješ falešný příběh, upozorňují tě, že prožíváš neaktuální situaci.“

Tomáš ani nevěděl proč, ale vše ze sebe vychrlil: „Každý šel dál, každý se někam posunul, jen já mám pocit, že jdu zpět. Cítím se ztracený. Mám pocit, že jsem v nějaké hře, ale nemohu ovlivnit její výsledek. Nedržím v ruce ovladač. Jako kdybych mohl jenom pozorovat.“

„Lidé mají často někde uvnitř zakódováno, že život musí být boj. Zkus dát ruce na týl a zamávej s nimi.“

Aniž nad tím uvažoval, dal si ruce za hlavu a mával s nimi. Ptal se přitom: „A to pomůže-e?“

Kohl se doširoka usmál: „Ne, ale dobře se u toho bavím.“

„Zase si se mnou hraješ. Stejně jako minule,“ opáčil Tomáš.

„Minule jsem dělal, co bylo třeba, abych ti pomohl vymanit se z tvého osobního pekla. Teď se snažím, aby ses naučil smát sám sobě.“

„Jak jsi to myslel, že jsem získal nadvládu nad svým egem?“

„To bude na delší vyprávění. Posad se na koberec a dobře poslouchej. Můžeš se samozřejmě ptát, pokud něčemu nebudeš rozumět,“ ukázal Kohl tím směrem.

„Proč mám sedět na zemi jako nějaký sluha?!“

„Vidím, že s upřímností problém nemáš. To je dobře. Musíš sedět na zemi. Jen tak se naučíš ovládat své ego.“ On se jen ušklíbl a s nechutí se posadil na podlahu vedle něj.

Kohl začal vyprávět: „Když ses narodil, přání tvé duše bylo stejné jako přání ega – dýchat. Byl to první a vůbec nejtěžší úkol, který nás všechny v životě potká. Celá tvá bytost se zaměřila na tento jediný cíl. Všechny tvé buňky se během pár vteřin musely naučit žít v jiném světě, ve světě bez matky. Svět v lůně byl plný bezpečí, lásky a jistoty. V lůně byly tvá duše i ego jedním. Stejně tak jako v prvních měsících po narození.“

Tomáš mu skočil do řeči: „A co to má co společného s mými potížemi v životě?“

„Úplně všechno. Duše a ego byly jedním ještě měsíce po tvém narození. Už ses necítil tak jistě, protože tvá matka občas odešla, takže jsi byl sám. Občas tě nenakrmila, když jsi měl hlad, takže už jsi necítil takovou jistotu. Občas se ti něco zlého stalo, něco tě zabolelo, takže už jsi necítil takové bezpečí jako v matčině lůně. Jedna tvá část se automaticky začala ptát proč. Zanedlouho potom si tatáž část začala říkat, že pocit jistoty, bezpečí a pozornosti si musíš nějak zajistit.“

„Ego, tehdy se narodilo mé ego!“ přerušil ho. Hned nato si uvědomil, proč mu žáci občas skáčou do řeči.

„Tehdy se oddělilo tvé ego, přesně tak,“ přitakal.

Tomáš se zazubil: „Ty jsi ve slovíčkaření ještě horší než já a to už je co říct!“

Kohl na jeho poznámku nijak nereagoval, pokračoval dál ve výkladu: „Ego začalo hledat způsoby, jak si zajistit pocit bezpečí, jistoty a pozornosti. Převzalo vládu nad tvou duší. Duše si umí získávat energii sama ze sebe. Je to takové perpetuum mobile. Ego tohle neumí. Proto musí energii získávat zvenčí – od lidí. Zkoušelo různé způsoby, opravdu různé. Z počátku bylo ještě dost nevyvinuté, a tak znalo jen jeden způsob – pláč. Pokaždé, když se ti něco nelíbilo, brečel jsi. Mnozí lidé zůstali při tomto způsobu i v dospělosti.“

„Takže ego krade energii jiným lidem. Neumí si ji vyrobit samo. Jako moje sestra. Pokaždé, když se jí něco nelíbí, rozbřečí se a přitáhne na sebe veškerou pozornost. V pubertě mě tím doopravdy štvála!“

„Ano, je to velmi oblíbený způsob. I když je velmi primitivní, na mnoho z nás neustále funguje. Někteří dosáhli na druhý stupeň. Když se jim něco nelíbilo, začali vším mlátit a třískat, dokud nedosáhli svého. Bohužel jejich rodiče byli příliš slabí, aby je v tom nechali. Proto to jejich dětem zůstalo i v dospělosti.“

Agrese je velmi oblíbeným způsobem získávání energie v dnešní patriarchální společnosti. Některé děti však došly ještě dále. Svých rodičů se ptaly dokola na tu stejnou otázku, dokud neslyšely příznivou odpověď. Někteří rodiče na to skočili. Kdo při tomto způsobu získávání energie zůstal, je v dospělosti velmi neodbytný diskutér. Doslova tě dotlačí do toho, co chce slyšet.“

„Ano. Přesně tak to dělá můj otec. A jednoho agresivního také znám. Karel – můj kolega z práce. Myslím, že vůči mně trpí obrovskou agresí. Kdyby to nebylo společensky nepřijatelné, určitě by mi moc rád otřáskal hlavu o zeď.“

„Ano. Určitě to ve svých představách několikrát udělal,“ smál se Kohl. Opřel se v křesle, na chvíli se zadíval z okna a pokračoval: „Jako malý se Karel určitě pokoušel i o jiné postupy – snažil se ptát, zkoušel brečet, ale nejvíce se mu dařila agrese. Pláč, tázání i agresivita – všechno to jsou prostředky k zajištění energie. Když máš dost energie, cítíš se silný. To je úkolem ego. Vystavět co nejpevnější pevnost tak, aby na tebe ostatní nemohli. Ego totiž bere všechny bytosti jako oddělené, jako individuality. Myslí si, že každý člověk je nebezpečí a je třeba se před ním chránit. Je to pozůstatek našich zvířecích předků.“

„To ale není nic špatného, každý se snaží chránit sebe a svou rodinu.“

„Však já jsem neřekl, že to je něco špatného, Tome. Špatné je to, když se tou touhou po bezpečí necháš natolik ovládnout, že to brzdí tvou duši. Vzpomínáš? Když ses narodil, byly tvá duše a ego jedno. Souzněly spolu. Potom se ego oddělilo, začalo stavět pevnost a bohužel pro tebe v ní doslova zazdilo tvou duši. Jako malá si zvykla létat, prožívat zážitky, spojovat se a zase oddělovat od duší ostatních lidí a tvoje ego ji postupem času vytvořilo tak dokonalou hradbu, že lapá po dechu. Nejen, že jsi zazdil svoji duši, ale zároveň jsi přestal brát ostatním lidem energii.“

Tomáš se teď cítil hrozně ukřivděně. On přece svoji duši nezazdil! Chtěl to Kohlovi vysvětlit, protože se určitě mýlil, ale

ten ho nepustil ke slovu: „Proto se poslední dobou cítíš nesvůj. Proto máš deprese a nedokážeš pořádně jíst, spát ani milovat. Tvá duše dává smysl tvému životu. Bez duše jsme jen stroje, které ráno vstanou, jdou do práce, stráví odpoledne bez emocí při nesmyslných činnostech a jdou večer spát stejně prázdné.“

Zaklonil hlavu a povzdechl si: „Jenže většina lidí to tak má, a přesto jsou spokojeni. Nedávají prostor duši, sají energii z ostatních a žijí relativně bezproblémový život. Proč to už u mě nefunguje? Já jsem se o to nikoho neprosil.“

„Já vím. Já vím. Je to zpočátku těžké. Nikdo nedokáže ovlivnit, kdy se začne probouzet. Prostě to najednou přijde. Nejdříve to je hodně zmatku, nepochopení a bolesti. Ale věř mi, že časem si budeš říkat, že bys raději žil duchaplný život, který je plný problémů, než život bez ducha. Vždy můžeš sedět v bezpečí a pohodlí doma a nic se ti nestane. Jenže když zavřeš dveře a zamkneš je, nepříhodí se ti ty špatné věci, ale ani ty dobré.“ Tomáš si teď vzpomněl na svou tetu. Často říkala něco podobného.

Venku se už smrákalo, dny byly stále kratší. Kohl se natáhl, aby přivřel okno – buch, cvak, otočil klikou a dál se věnoval svému hostovi: „Prostě někdy děláme všechno dobře, a přesto se cítíme nešťastní. Ovšem ve chvílích, kdy se cítíš nejhůře, nejvíce rosteš. Nejvíce se vyvíjíš. Víím, že bys to chtěl vyřešit teď hned. Zbavit se toho břemene. Nicméně od toho tu nejsme. Musíme se s tím břemenem naučit žít.“

Kohl se teď zadíval přímo do jeho skleslých očí: „Ale neboj. Nikoho to nepotká, pokud na to není připraven.“ Tomášovi při těch slovech zabloudily myšlenky k jeho snům, ale ještě necítil k svému novému terapeutovi takovou důvěru, aby se o nich zmínil. Místo toho se otázal: „Mám tedy upřednostnit touhy duše nad touhami ega?“

„Naším úkolem je dostat se do stavu z dětství, kdy byla touha duše stejná jako touha ega. To je jediná možná cesta, jak být šťastný. Nemůžeš násilím protlačit vůli své duše. Takto to

nefunguje. Násilí je nástrojem ega. Duše dělá vše s láskou. S ne-smírnou láskou. Může získat tolik energie, že ji ego už nebude muset brát ostatním. Tak se dostanou do rovnováhy. Ego bude mít dostatek energie, aby se cítilo silné, a duše bude mít volnost a zážitky.“

Kohl si všiml, že trochu tápe, tak použil příkladu: „Představ si vysokého politika, který dosáhl všeho, co si jen ego může přát. Má peníze, postavení i moc. Jenže si nemůže dovolit nikoho milovat, protože ztráta té osoby by mu automaticky způsobila bolest. Nemůže se chovat přirozeně, protože jeho postavení si žádá určitý styl vystupování. Nemůže mít žádné kamarády, kterým by se svěřil, protože jeho ego mu to neumožní. Přátelé v sobě vždy nesou skrytou hrozbu v podobě zrady.“

„Takže i když se zdá, že lidé, kteří dosáhli všeho, ve skutečnosti trpí, je to tak?“

„Ne nezbytně. Představ si, že ten stejný politik dal prostor své duši. Věří svým přátelům, dokáže milovat a nečeká od každého hned zradu.“

„Jak to dělá?“

„Buď dává prostor své duši přirozeně od malička, nebo ho to naučil někdo v dospělosti stejně jako teď já tebe. Postavení, moc a peníze jsou jen plody života, ve kterém dáváme prostor své duši. Když dbáme na to, aby se mohla naplno projevit. Bezpečí, pozornost a jistota jsou jen iluze a duše to ví. Opravdová jistota vyvěrá ve tvém nitru. Proto se duše v podstatě o nic nesnaží. Jen je tady a teď.“

Tomáš se protáhnul, posadil se daleko pohodlněji a řekl: „Začíná mi to dávat smysl. Nikdo mi to takto ještě nevysvětlil.“

„Bylo ti to předkládáno odjakživa, jen jsi to nechtěl vidět. Nebyl jsi na to připravený. Lidská mysl funguje úžasně. Můžeš ji naprogramovat tak, že uvidí jen to, co ty chceš. Proto je dobré používat i srdce, které ti pomůže zřít pravdu.“

„Jak rozeznám člověka, který dává prostor své duši, od toho, který to nedělá?“

„Napojeného člověka pozná tvoje duše. Až se naučíš znovu jí dávat prostor, stačí se jí zeptat. Dávej si na tyto soudy ovšem pozor. Po čase totiž zjistíš, že všichni jsou napojeni.“

Tomu nerozuměl, ale nevadilo mu to. V duchu si řekl: „Nemusím všemu hned rozumět.“ Zeptal se raději na jinou věc: „Předtím jsi zmínil, že se můžeme napojit na svou duši už v dětství. Souvisí to asi s našimi rodiči, že? Jaký je tedy správný způsob výchovy?“

Kohla tato otázka velmi potěšila. Oči se mu zaleskly a s radostí hned vysvětloval: „Správný způsob výchovy je takový, že sám máš probuzenou duši. Energie ti nikdy nedojde, protože z tebe vyvěrá a nemusíš ji nikde vysávat. Malé to podvědomě vnímá a přebírá. Ať už děláš cokoli, dobře nebo špatně, dítě to vnímá a dělá to taktéž. Když víš, co v něm probouzí a osvobozuje jeho duši, přirozeně mu dáváš prostor, aby se mohlo naplno projevit. Takové dítě pak sice pociťuje dílčí nedostatky pozornosti, jistoty a bezpečí, ale vcelku je většinu svého dětství v kontaktu se svou duší, dává jí prostor a to ho naplňuje neskutečným množstvím lásky, energie a naděje. Duše sama ví, jak nejlépe pracovat s egem, tyto děti nemají moc často problémy s jeho neposlušností. Samozřejmě si vždy musí projít obdobím života, kdy jim vládne ego, to je přirozenou součástí vývoje. U dospělých to ovšem přirozené není. Děje se to často, ale rozhodně to tak být nemá.“

Tomáše to dojalo: „Děkuji moc, Kohle. Takto mi to ještě nikdo nevysvětlil. Už chápu moji sestru. Od mala chtěla být krasobruslařkou. Trávila v zimě hodiny na nedalekém jezeře. Rodiče jí to pak zakázali, protože se o ni báli a na umělé kluziště jsme neměli peníze. To ji zlomilo, už nikdy jsem ji neviděl tak šťastnou jako při bruslení. Úplně jsem na to zapomněl. Došlo mi to, až když jsme se o tom teď bavili.“

„Má duše pomáhá té tvé vzpomenout si na části tvého života, které jsi již dávno zapomněl. Z pohledu ega nebyly důležité, ale pro duši to byly neopakovatelné zážitky. Tvá prožívala zármutek tvé sestry společně s ní.“

„Ano, ano! Vzpomínám si, jak jsem sestru utěšoval, kupoval jí lízátka a byl jí pořád nablízku. Cítil jsem její žal, ale zároveň obrovský pocit vděčnosti, že máme sami sebe. Zvláštní. Opravdu jsem zapomněl, že se to kdy stalo.“

„Duše si pamatuje vše. Je bezprostředně napojena na duše ostatních. Je velmi mocná. Dokáže neuvěřitelné věci, pokud je volná. Je daleko mocnější než ta nejvyvinutější ega. Jenže své moci nikdy nezneužije – nemůže a ani nechce. Proč by to také dělala?“

„Takže když ji necháme projevit, zažijeme pocity, jako je láska a naděje – budeme plní energie. To je to, čeho se mi poslední dobou vůbec nedostávalo. Jak to mám udělat? Jak ji mám nechat projevit?!“ zeptal se nadšeně, až ho samotného udivilo, že se nechal tak unést.

Kohl se zadíval z okna. Ulice byla temná, nikde ani živáčka. Pohlédl na hodinky a dnešní sezení ukončil: „To si řekneme zase příště. Pokud chceš, uvidíme se za týden.“

„Rád přijdu. Co mám dělat, pokud se ty pocity bezmoci a beznaděje vrátí?“

„Zůstaň napojený. Špatné pocity nezmizí, ale budeš je snášet o dost lépe. Zvyk je železná košile. Chvilku se budeš muset snažit, ale později to budeš dělat automaticky. Pokud budeš napojený na svou duši, překonáš vše a ještě u toho můžeš tančit.“

„Jak můžeš tančit, když se svět okolo tebe zbláznil?“ povzdechl si.

„Jak jsem před chvílí říkal, že se máme s tím břemenem naučit žít, tak já tvrdím, že bychom u toho měli tančit. Neboj, taky se to naučíš. Když bude nejhůř, zkus tohle.“ Přiložil si svoji

chlupatou paži k ústům a pusinkoval se. Byl jako malý kluk: „Miluji sám sebe. Tak moc se miluji. Ó Bože, jak moc se miluji.“

„To je zase nějaký vtip, že?“

Kohl s rozzářeným obličejem kroutil hlavou: „Tohle myslím, smrtelně vážně. Vlastně tu je ještě jedna věc. Máš týden, než se uvidíme. Zkus během té doby co nejvíce otevřít svou mysl. Představ si, že ses znovu narodil. Můžeš zkoumat svět kolem sebe. Snaž se být jako vědec, který věří, že najde něco, co dosud neznal. Když jsi teď napojený, mnoho věcí uvidíš jinak. Krom toho do prázdné nádoby se toho vměstná mnohem více než do plné.“

Tomu také moc nerozuměl, ale opět mu to nevadilo. Rozloučil se s Kohlem a vydal se domů. Cítil se šťastný, jako by právě vstal z mrtvých. Doslova přetékal blahem. Kdyby u Kohla něco jedl nebo pil, podezřívával by jej, zda ho nezdrgoval. Kromě euforie měl také neskutečně bystrou mysl. Nad vším znovu přemítal. Konečně pochopil, proč byl nešťastný. Vzpomínal na své dětství. Došlo mu, že jeho otec manipuloval s ním, jeho sestrou i jeho matkou pomocí otázek. Ale co ty sny?

„Ty teď neřeš,“ odpověděl sám sobě a připadalo mu to jako hlas jeho intuice. Dlouho ji neposlouchal a teď si nebyl jistý, jak přesně zní. Přišlo mu, že duše se projevuje mimo jiné i intuicí.

Když dorazil do bytu, hned Elišku objal. Chtěl ji předat alespoň trochu z té radosti. Byla dost zaskočená, v tak dobré náladě ho neviděla už dlouho. Po pozdní večeři si spolu chvilku povídali. Tomáš se ani nemusel nutit k tomu, aby mluvil se svou ženou. Šlo to nějak samo. Než usnul, ještě ho napadlo: „Zapomněl jsem se Kohla zeptat, co znamená to světlo.“

1/6 Otevřená mysl

Když se Tomáš ráno probudil, cítil se odpočatý. V poslední době se mu často stávalo, že spal i deset hodin, a přesto se probudil unavený. Venku pršelo, kapky bubnovaly na střechu jejich podkrovního bytu. „Zní to moc příjemně, mám rád zvuk deště,“ přišlo mu na mysl. Pomalu vstal z postele, dnes mu výuka začínala až v 9 hodin, takže měl čas se v klidu nasnídat. Po dlouhé době nepřipravil své ženě snídani z donucení.

Do školy to měl z domu jen dvacet minut pěšky, ale jelikož pořád pršelo, jel raději MHD. Jeho autem teď jezdila Eliška. Po cestě se dostal do podobného stavu, jako když za ní jel do nemocnice. Zaměřil se na ostatní lidi a na to, jak na něj působí. Když nastoupil do autobusu, většina cestujících byla ve skleslé náladě (pokud se to vůbec dalo nazvat jako nálada). Vzadu se smály nějaké děti, vedle nich si zaujatě povídaly dvě mladé ženy. Rozhodl se jít právě tam. „Zvláštní, tady vzadu se cítím mnohem lépe,“ pomyslel si v duchu.

„Určitě to souvisí se včerejší návštěvou Kohla,“ dumal nad tím dále. Jeho mysl byla po dlouhé době otevřená. Nasávala vše jako houba.

Děti vedle něj najednou vyprskly smíchy na celý autobus a jeho to také rozesmálo. Spolu s ním se začaly culit i mladé slečny. Někteří lidé z předních sedadel se jen zamračeně podívali jejich směrem, jiní seděli dál ve své pochmuřené náladě a vypadali jako vyfouknuté pouťové balónky. „To jsou mi ale věci. Jak to, že jsem si toho nikdy předtím nevšiml?“ zeptal se sám sebe.

Když vystoupil, otevřel svůj modrý deštník, pod který by se vměstnali další dva lidé, a ladným krokem směřoval ke škole. Po dlouhé době šel s radostí do práce. Těšil se na své žáky a na jejich zvědavé dotazy. Dokonce i na své kolegy, jak si s nimi bude

povídat u oběda. Monika, jedna starší učitelka, často mluvila o své zahrádce. Během jara a podzimu na ní trávila všechn svůj volný čas. Přesazovala květiny, podlévala je, hnojila a zkoušela sázet nové druhy. Často říkala, že první a poslední, co každý den udělá, je, že zkontroluje své květiny. Úplně jimi žila. Když o nich vyprávěla, její hnědé oči jiskřily jako prskavky. Byla ve škole velice oblíbená jak mezi učiteli, tak mezi žáky. Když ji Tomáš poslouchal, pokaždé se v něm něco pohnulo. Teď, jak nad tím uvažoval, zjistil, že se v něm hýbala jeho duše. Co víc, pocítil to znovu!

V kabinetě s ní seděl Honza, který se pro změnu zajímal o politiku. Nějakou dobu seděl i v místním zastupitelstvu. Často spolu vedli dlouhotrvající politické debaty. Moc se mu líbilo, jak byl Honza pragmatický. Na různá témata zaujímal různé pohledy. Některé byly spíše konzervativní, jiné liberální. Nedržel se dogmat. Chtěl jen, aby věci fungovaly tak, jak mají. Protože měl vlastní názor, brzy se stal pro ostatní v zastupitelstvu nepohodlným. Při stěžejním hlasování, kdy se od něj očekávalo, že je podpoří, ruku nezvedl. Bylo to proti jeho přesvědčení. Kolegové mu po hlasování jen suše oznámili, že si v zastupitelstvu už neškrtně. A opravdu to tak skončilo. V příštím volebním období už nekandidoval. Bylo to pro něj zlomové období, které těžce snášel. Od té doby už uplynulo několik let a Honza se s tím srovnal. Energii a čas, kterou věnoval práci v místní politice, teď směřoval jinam. Zajímal se o politické dění všude po světě. Snažil se někde najít fungující politický systém, který by se osvědčil i v našich podmínkách. Vzorem mu byly skandinávské státy. Neustále mluvil o politicích ve Švédsku. Tomáš nikdy nevěřil, že se Honzovi podaří něco změnit, ale vždy si dobře popovídali.

Ve škole se rychle dostal do frmolu, který u nich na gymnáziu vládl. Bylo třeba udělat tolik věcí. Tak jej zaujal Kohlův náhled na život, že se o něm rozhodl přednést ve 4. A. „Pokud by všichni lidé dali prostor své duši, jak by to změnilo svět?“ ptal

se sám sebe. „Nezpůsobilo by to spíše více problémů než užítku? Co když některé duše chtějí ostatním uškodit?“ pokračoval v přípravách na výuku. Nakonec přiznal, že si s tím sám neví rady. Raději to před žáky nebude vytahovat. Nikdy se jich neptal na témata, ve kterých si není úplně jistý. Snížilo by to jeho autoritu. Učitel musí přece znát všechno. Pozoroval sám sebe, když dospěl k tomu rozhodnutí. Cítil se teď hůře.

„Mohlo to být mé ego? Co kdybych se svých studentů zeptal, co je baví a čím se chtějí v životě stát? Nic tím nezkazím, navíc se jich na to moc lidí asi neptá,“ rozmlouval sám se sebou. Tahle volba ho potěšila, cítil svoji duši, jak se v něm opět pohnula. Slíbil si, že bude poslouchat její přání častěji. Došlo mu, že Kohl měl pravdu.

Když začala hodina, na nic nečekal: „Chci dnes provést sociologický a psychologický průzkum. Budete jeho součástí. Chci, abyste mi všichni řekli, co chcete v životě dělat. Pokud nevíte, tak mi alespoň řekněte, co vás baví.“

Jako první se ozval Robert, samozřejmě bez přihlášení. „Co je to za blbou otázku?“ Lukáš mlčky přikyvoval. „Podle mě to blbá otázka není,“ odvětil Dominik a prozradil na sebe: „Já chci být doktorem a zachraňovat lidské životy.“

„A co tě k tomu vede, Dominiku?“ zeptal se se zájmem Tomáš a sedl si na svůj stůl. Jeho oblíbený student bez přemýšlení odpověděl, jako kdyby na tuhle otázku čekal celý život. „Jako malý jsem viděl, když mého kamaráda srazilo auto. Všechn ten zmatek a beznaděj. Ve chvíli, kdy přijela sanitka s doktorem, se vše změnilo. Lékař byl zkušený a velmi rychle uklidnil všechny přihlížející tím, jak postupoval. Vše nakonec dobře dopadlo. Od té doby chci být doktorem. Řekl jsem to rodičům a ti mě v tom podporují.“

„Já chci být porodní asistentka,“ pochlubila se Beátka. Lukáš jí na to pohotově navázal, že chce být gynekologem, a rozesmál tím celou třídu. Ona v klidu odpálkovala: „Holky, nebojte

se, na to je Lukáš moc velký blbec, aby to dokázal, naštěstí pro nás,“ a otočila se na Dominika: „To bychom mohli jednou pracovat spolu?“

„Já doufám, že ne, chci být chirurg.“ Spolu s ním se zvedly koutky i Tomášovi a rozesmáli se dva další žáci, kteří vtip pochopili nebo jim alespoň přišel směšný.

„A co vy ostatní? Čím chcete být? Je třeba, abyste odpověděli všichni,“ vyzval zbytek třídy.

Ke slovu se dostala téměř celá 4. A. Jak se od sebe ručičky hodin visících nad tabulí vzdalovaly, pozoroval u studentů rostoucí nadšení. Lenka chtěla být sociální pracovnící, Ondra architektem a Kamila policistkou. „To proto, aby ze mě měli chlapi respekt,“ dodala a pobavila tím své spolužáky. Někteří žáci nevěděli, tak alespoň řekli, co je baví. Bylo tam všechno od hraní na kytaru, zpívání, přes programování, všechny různé druhy sportu až po dívání na televizi a surfování po internetu. Hodina velmi rychle utekla a většina žáků si ji užila. Nikdo se nesmál tomu druhému pro to, co chce dělat nebo co ho baví. Při prvních pokusech Roberta a Lukáše je hned zarazil, příště už byli raději potichu.

Následující dny proběhly v podobném duchu. Tomáš si více všiml ostatních lidí. Zajímal se o to, co dělají jeho známí, příbuzní a kamarádi rádi, a s Eliškou spolu mluvili o něco více, než byli oba zvyklí.

Dnes měl jít na další sezení ke Kohlovi. Cítil, jak mu během týdne ubylo sil a svět opět vnímá více kriticky. Měl hned několik otázek, které mu chtěl položit. Například, proč lidstvo nenaslouchá své duši. Z myšlenek ho vytrhly bílé vločky, které se letos poprvé začaly snášet z nebe. Poletovaly vzduchem a na zem vůbec nespěchaly. Jako by tušily, že po dopadu hned roztají. Zvedl si límec bundy a přidal na chůzi. Pár minut nato se kochal Hlavní třídou, na jejímž konci se nacházela Kohlova pracovna. Jako vždy vyběhl po schodech, nechtělo se mu čekat na výtah.

Nečekal, že kromě něj bude v místnosti ještě někdo. Vedle něj seděl na elektrickém křesle asi desetiletý kluk, pravděpodobně postižený dětskou obrnou. Měl krátké světlé vlasy a hubené ručky. Hned nato si uvědomil, že se tomu neříká elektrické křeslo, ale invalidní vozík. Sám sobě se zasmál a vstoupil do místnosti. Kohl měl v ruce školní sešit, když si všiml jeho překvapeného výrazu, s úsměvem ho přivítal:

„Ahoj, Tome, rád tě opět vidím. Tohle je Matěj. Bude nám dnes pomáhat v další lekci. Zrovna jsme se učili chemii. Nebude ti vadit, když to dokončíme až potom, že ne?“ podíval se směrem na chlapce. S úsměvem a řečí těla typickou pro postižené odvětil: „Já moc nemám rád učení. Je to všechno tak nudné. Tom je ten tvůj nový kamarád, o kterém jsi mi povídal, Káčko?“

„Ano, to je on. Jak ses měl poslední týden? Opravdu mě to zajímá,“ zeptal se Kohl a odložil sešit s pokroucenými rohy na stůl.

Tomáš stručně popsal celý svůj týden. Zaměřil se hlavně na změny ve svém myšlení a chování – jak teď více vnímá duše ostatních lidí. Mluvil o hodině věnované přáním duše a o své lepší náladě. „Mám i pár otázek!“

„Těší mě, že začínáš naslouchat své duši. Tvoje mysl je teď také otevřená. Pamatuj si to užitečné a to neužitečné pouštěj pryč. A jaké otázky tě napadly?“

Tomáš se chvílku mračil. Bylo vidět, jak přemýšlí nad přesnou formulací: „K čemu je tedy dobré ego? Nebylo by lepší se ho úplně zbavit? Proč lidé nenaslouchají své duši? A nakonec, jak jsi to myslel s tím Světlem?“

Oběma jeho společníkům se na tváři objevil široký úsměv. Kohl neskrýval své nadšení: „Tak zvědavého člověka, jako jsi ty, Tome, jsem už pěkně dlouho nepotkal. Napadají tě otázky, na které většina lidí ani nepomyslí. Zároveň je na tobě vidět, že chceš slyšet upřímnou odpověď. Opravdu ti záleží na tom znát pravdu.“

Tomáš se začervenal, Kohl si toho nijak nevšímal: „Ego je výtečný sluha, ale špatný pán. Chce získat nadvládu nad světem, lidmi a všemi situacemi. Chce být neomezeným pánem všeho. Vyžaduje, počítá zisk – necítí soucit. Proč se ho tedy úplně nezbavíme? Za první nemůžeme, za druhé by nám to neprospělo. Naším cílem je dostat ho na naši stranu. Aby pracovalo pro nás a ne my pro něj. Ego je tvou součástí. Proč by ses chtěl zbavit části sebe? Bez ega bychom nedokázali pochopit jiné lidi ovládané egem, neměli bychom často dostatečnou motivaci. Není nic špatného na tom chtít vyhrát, pokud víš, že to je jenom hra. Ego je to, co tě pohání, když ti docházejí síly a máš jazyk vyplazený až na zem. Je také zdrojem kritického myšlení. Často podezírá a hledá ve všem záminku. Nežijeme zrovna ve světě, kde můžeš všem důvěřovat, a ego dokáže často odhalit, když tě chce někdo obelstít. Proč by ses ho tedy zbavoval? Udělej si z něj nejlepšího kamaráda. Buď mu vždy nablízku, snaž se plnit jeho přání,

pokud s tím bude tvá duše souhlasit. Je to perfektní symbióza. Jako moudrý stařec, který zná svět, a mladý muž, který má pocit, že mu ten svět patří. Jako mladý máš problém nad věcmi přemýšlet, jako starý máš problém jednat spontánně. Spoj to. Co byla druhá otázka?“

„Myslím, že máš pravdu. Díky za vysvětlení. Proč tedy lidé neposlouchají svou duši, když je to tak výhodné?“

„Já mám vždycky pravdu,“ zažertoval. „Paměť se mi poslední dobou trochu zhoršila.“ Než to stihl dořict, Tomáš mu bleskově vpálil: „To máš z toho hulení,“ a rozesmál tím všechny v místnosti. Když Kohl nabral dech, zodpověděl i tuto otázku: „Líbí se mi tvůj smysl pro humor, Tome. Lidé neposlouchají svou duši, protože jim dosud nikdo neukázal, že se to tak má dělat. Většina rodičů umí získat energii jen od druhých, a tak to učí i své děti. Jakmile dostatek lidí pochopí hru, kterou s nimi hraje jejich ego, oprostí se od něj a začnou naslouchat své duši. Situace na světě se skokově změní.“

„Ono to tak nebude napořád?! Myslel jsem, že svět tak funguje od nepaměti.“

„Máš pravdu, že to tak funguje už dlouho, ovšem brzy se to změní. Ale o tom až příště. Máme tady vzácného hosta!“ podíval se s úsměvem na Matěje, který úsměv opětoval.

„Koneckonců Matěj i jeho dnešní lekce souvisí s tvou poslední otázkou. Někteří lidé se narodí a dostanou do vínku obrovský dar. Dokážou prosvítit i to nejtemnější místo pomoci své duše. Takový je i Matěj. Je to čisté světlo. Jeho ego nad ním nemá téměř žádnou moc, naslouchá své duši a umí neskutečně pozvednout energetickou úroveň okolních lidí. Všiml sis, jak jsi ve chvíli, kdy jsi začal poslouchat svou duši, začal zářit? Jak se lidé kolem tebe automaticky stali lepšími? Třeba děti ve tvé třídě nebo cestující v tom autobuse? Lidé, kteří jsou napojeni, mají nejenom dostatek energie pro sebe, ale vyzařují ji i do okolí. Tito lidé jsou světlem. Stejně jako tady Matěj. Rodiče ho ke

mně přivedli, abych mu pomohl. Chvilku jsem si s ním povídal a došlo mi, že s ním je vše v pořádku. Pochopil jsem, že to jeho rodiče potřebují pomoc. Má velmi unikátní energetický systém. Pokaždé, když ho vidím, něco mě na něm překvapí, něco, co jsem předtím neviděl. Je to velmi složité, ale pro tebe bude stačit, když ti řeknu, že Matěj vyzařuje neustále energii, můžeš tomu říkat i láska. Neustále. Za jakýchkoliv podmínek. Je dokonalý. Bohužel jeho rodiče ho pořád vidí jako postiženého.“ Kohl to dopověděl s povzdechem.

Teď se do debaty vmísil Matěj. Když mluvil, pohyboval hlavou nahoru a dolů: „Když jsem vyrůstal, připadal jsem si jako ve zlém snu. Všichni se neustále hádali, snažili se ostatním ublížit. Jeden člověk nechápal druhého. Všichni jsou tak úžasné bytosti a přitom se tak prou, navzájem se ponižují a ubližují si. Myslel jsem, že je se mnou něco v nepořádku, protože jsem byl jiný. Naštěstí jsem pak potkal Káčko a on mi to vysvětlil. Hlavně chápe můj náhled na svět. Mám ho moc rád,“ podíval se na něj. Měl tak zářící oči, až to Tomášovi přišlo naprosto neuvěřitelné.

Zvlhly mu oči. Došlo mu, jak často obíral o energii lidi, kteří si to nezasloužili. Jak často místo slov útěchy a naděje jen přibíhal další hřebík do rakve. Dělal to nejen u cizích lidí, ale i své rodině. Najednou to na něj celé dolehlo, styděl se za sebe. Vzpomněl si, jak se ve škole zúčastnil šikany svého spolužáka Martina. S kamarády mu často kradli svačiny a dobírali si ho. On a kluci to brali s legrací, ale Martin při tom trpěl. Věděli to, ale nepřipouštěli si to. Teď mu to konečně došlo. Martin byl podobné světlo jako Matěj. On teď vše viděl z jeho pohledu. „Týral jsem takové světlo,“ pomyslel si a měl chuť se propadnout do země. Ovšem zároveň se mu také ulevilo.

Kohl si dobře všiml jeho emocí: „Vidíš, jak Matěj skvěle funguje. Teď víš, jak působí čistá láska. Vidím, že tvůj energetický systém se zbavil několika bloků.“

„Energetický systém? Co to je? Ty ho vidíš?“ dožadoval se Tomáš odpovědi. Vypadal jako malý chlapec, kterému maminka vysvětluje, jak funguje svět, a on stále neví dost.

„Vysvětlím ti to jednoduše – funguješ jako baterka. Duše tě nabíjí a ego tě vybíjí. Nezáleží na tom, jestli tě vybíjí tvé ego nebo někoho jiného. Znovu připomínám, že to není nic špatného. Počítač také nevyhodiš z okna jen proto, že spotřebovává elektřinu. Čím více tě tvá duše dokáže nabít, tím vyšší frekvenci máš. Čím vyšší frekvenci máš, tím více lásky a energie můžeš předat dále. Pokud je tvé tělo nebo mysl rozbitá, někde zablokovaná, tak se snižuje tvoje energetická úroveň. Vidíš jen to špatné a to dobré ti uniká. Cítíš se zároveň unaveně, protože tvé tělo pracuje s menší energií, než je zvyklé. Představ si to jako zničené články na baterii.“

„Takže všechny své problémy vyřeším zvyšováním své energetické úrovně?“

„Ne. Problémy tím nevyřešíš. Jen se dostaneš na vyšší frekvenci a uvidíš v problému tu příležitost. Každý takzvaný problém je vlastně příležitostí něco pochopit. Abys to mohl pochopit, musíš mít dostatek energie. Když si uvědomíš, že jsi propojen se vším a se všemi, budeš mít vždy dostatek energie.“

„Počkej, Kohle, trochu jsem se v tom zamotal,“ posadil se Tomáš zpříma. Po chvíli dumání dodal: „Takže jediné, co musím udělat, je zvedat si energetickou úroveň? Má to něco společného s duší, že?“

„Přesně tak! Když budeš napojený, tak budeš vždy vědět, co dělat,“ zapojil se do debaty Matěj. „Máme tu moc udělat tady nebe na zemi. Najdi v sobě tu nejkrásnější představu sebe samého a pak ji bezpodmínečně následuj. Vyzařuj co nejvíce lásky, jaké jsi jenom schopný. Udělej svůj život něčím neobyčejným. Nech naplno projevít svou duši. Dávej lásku všude tam, kam přijdeš, a nikdy se neptej, co za to dostaneš zpátky. I když ti je špatně, tak dávej. Nenávist tě jen obírá o energii. Život je příliš

krátký na to, abys nemiloval. Láska překoná všechny nesnáze, láska vždy zná cestu ven, láska nikdy neztrácí naději. Láska dělá život životem. Láska ti ukazuje, že žiješ. Dokud nemiluješ, tak nežiješ,“ zapřel se vozíku, aby se předklonil: „Když ti je špatně, zeptej se své duše, co je třeba udělat. Stačí se naplnit láskou a začít naslouchat své duši. Jedině tak poznáš, že mluví tvoje duše, tvoje nejvyšší já. Tvoje nejlepší představa o sobě samém. Ten bůh ve tvém nitru. To světlo uvnitř tebe tě povede a prosvítí ti cestu, i ten nejčernější kout.“

Tomáše způsob, jakým mluvil, naprosto vyvedl z rovnováhy. Někdo, kdo byl ještě před chvíli postiženým člověkem, který je závislý na pomoci druhých, mu právě ukázal tu velkou, čistou pravdu. S obdivem na něj pohlédl, s chvějícím se hlasem se zeptal: „Co mám dělat, když mám nedostatek energie?“

„Dobré je hlazení kočky, procházka v lese, tančení, malování, běhání, pomoc druhým nebo prostě cokoliv, u čeho máš pocit, že si život užíváš. To je potravou duše.“

„A jak fungují světla?“ chtěl vědět víc.

Tentokrát mu odpověděl Kohl: „Energie o vyšší frekvenci probouzí vyšší frekvence v tobě samotném. Pak si tu frekvenci zapamatuješ a můžeš si ji vytvářet sám. Stačí, když ti někdo jako tady Matěj ukáže, že je to možné. Že je možné milovat lidi bez ohledu na to, jak se na povrchu jeví. On vidí přímo do jejich duše.“

„Počkej! Jestli tomu dobře rozumím, tak mám hledat vyšší frekvence. To nutně nemusí znamenat hledat lidi, jako je Matěj. Ten ji má totiž tak vysokou, že vnímá vysoké frekvence uvnitř obyčejných lidí. Pro Matěje je každý světlem...“

„Bingo!“ vykřikl Kohl a Matěj se radoval s ním. Potom dodal: „Pochopil jsi jednu úžasnou lekci. Pamatuj si, že čím vyšší energii vydáváš, tím vyšší energii vnímáš a tím vyšší energii opět máš. Je to jako spirála. Funguje to tak i dolů. Proto ses cítil poslední dobou tak špatně. Přestal jsi dávat. Teď je tvůj

energetický systém naprosto v pořádku. Bude teď přirozeně růst a navyšovat svou kapacitu. Budeš se časem cítit čím dál lépe, duševně i fyzicky.“

„A dokdy to navyšování potrvá?“

Tentokrát odpověděl Matěj: „Duše nezná hranice.“

A Kohl k tomu doplnil: „Hranice jsou výmyslem ega. Zvyšování energie urychluje tvůj vývoj. Čím více energie se naučíš brát zevnitř, tím méně jí budeš potřebovat od ostatních. Nebudeš pak myslet na to, co ti mohou dát ostatní, co od nich požaduješ, ale co můžeš nabídnout ty jim. Napoj se přímo na zdroj a uvidíš, co to s tebou udělá. Nauč se prostě dávat trošku víc. Je to jen o zvyku. Zvykni si být neustále napojený.“

Tomáš teď cítil, jak se v něm opět pohnula jeho duše. Zašeptala: „Do všeho, co děláš, vlož své srdce.“ Zeptal se: „Mohu se tímto způsobem přimět někoho milovat?“

Matěj vycítil, na co se ptá: „Myslím, že mluvíš o své ženě. Jak se jmenuje?“ Byl trochu překvapený tím, jak se trefil, jen pokýval hlavou: „Eliška“.

„To je krásné jméno. Většinou, když se moc snažíš, nejde to. Vlastně čím více se snažíš, tím je to horší. Ve chvíli, kdy to všechno pustíš nahoru, necháš tomu zcela volný průběh, tak se to po čase spraví samo. Možná ne tak, jak ty chceš, ale nejlépe pro vás oba. Představ si Elišku, přesekni všechna svazující pouta, která mezi vámi jsou, a začni znova. Ale myslím, že tě můžu uklidnit. Váš vztah je už v pořádku, jen se to teď musí projevit na fyzické úrovni. Chvilku to možná potrvá.“

Tomáš měl co dělat, aby se nerozbrečel radostí. Cítil se teď tak dobře! Měl takovou chuť do života! Nepamatoval se, že by něco takového někdy zažil. Ani po posledním setkání to nebylo tak intenzivní. Po chvilce ticha debata pokračovala. Bavili se i o tom, jak rozeznat hlas duše od hlasu ega. Kohl znal jako vždy odpověď: „Duše se projevuje inspirací. Ego se projevuje tlakem

a stresem. Když budeš v srdci, tak ty hlasy od sebe rozeznáš a budeš jednat jasně a s jistotou.“

Potom se s Matějem učili, bavili se o jeho rodičích a prarodičích a o tom, co bude dělat, až vyroste. Vrtěl se na svém vozíku a snil: „Až vyrostu, budu diplomatem a budu usmiřovat znesvářené národy a náboženství.“ A bylo to poprvé v životě, co Tomáš něčemu neuvěřil svou myslí, ale srdcem.

Bylo načase se rozloučit. Kohl mu sdělil, že jejich sezení jsou u konce: „Už do toho nespadneš! Už mě nepotřebuješ.“ On to tak také cítil.

Nicméně se spolu dohodli, že se teď budou vídat jako přátelé. Mají si co dát. Při odchodu Tomáš nemohl jinak a Matěje objal. Bylo to trochu zvláštní objímat člověka na vozíčku, ale bylo to moc příjemné. Po cestě domů ještě nad vším uvažoval. Vrátila se mu chuť do života. Opět chtěl překonávat problémy a výzvy. Zařekl se, že v důležitých věcech vždy poslechne svou duši.

Potom se jeho myšlenky stočily směrem ke stáří. Nikdy se na něj netěšil. Přišlo mu moc bolestivé. To neustálé povídání o nemocech, smrti. Teď si říkal, že být starcem nemusí být tak hrozné. Pokud bude pečovat o své duševní zdraví, bude na tom i tělesně dobře. Může se věnovat svým koníčkům, cestovat, vzdělávat se. Najednou ucítil, jak mu v mysli něco přecvaklo. Něco, co bývalo domněnkou, se rozplynulo a zůstala jen pravda. Na cestě domů mizelo stále více a více starých nepotřebných názorů a zůstávala jen čistá podstata, jen čirá pravda. Ptal se sám sebe: „Proč mi to všechno nedošlo dříve?!“

1/8 Naplněný život

Bylo to asi měsíc, co se Tomáš pravidelně vídal s Kohlem, když přišel domů a našel Elišku u stolu v kuchyni. Měla make-up rozmazaný od slz a vypadala velmi rozrušeně. Zeptal se jí: „Co se děje, miláčku?“ Ale neodpověděla mu. Po chvíli mlčení doslova vybuchla, začala ječet a plakala u toho:

„Vím, že máš teď milenku. Vím to! Jsi jako vyměněný. Pořád se směješ. Celý jsi omládl a jsi tak šťastný.“

Úplně ho to vykolejilo. Nevěděl, jak na to obvinění zareagovat. Cítil se, jako by mu právě nasazovali želízka a poučovali ho: „Máte právo nevypovídat. Všechno, co řeknete, může být použito proti vám.“

Poslední dobou trávil stále více času s Kohlem. Jí vždy řekl, že se zdrží ve škole. Nedošlo mu, že si to vyloží takto. Mrzelo ho, že jí hned neřekl pravdu. Eliška se kvůli tomu potají trápila. Hodně se teď vztekala a brečela. Tuhle její tvář téměř neznal. Překvapilo ho, kolik se v ní skrývá zloby. Musela to v sobě potlačovat delší dobu. Snažil se to řešit z pozice pozorovatele, jak ho to učil Kohl. Přitom si říkal: „To jsem byl taky takový? Takto přesně vypadá nadvláda strachu a ega.“ Po chvíli se uklidnila a přestala jej od sebe odstrkovat.

Tomáš ji k sobě přitiskl, omluvil se, že k ní nebyl upřímný, a vše jí vysvětlil. Chvilku o tom pochybovala, ale nakonec mu uvěřila. Pak si všiml, jak má Eliška překrásnou tvář. Všechny její rysy se spojovaly do jedinečného tvaru jejího obličej. Byla tak půvabná. Domluvili se, že ji brzy vezme ke Kohlovi s sebou. Od té doby byl jejich vztah na úplně jiné úrovni.

Kohl se obvinění z nevěry upřímně zasmál. Hodnotil to slovy: „Ještě nikdy jsem nebyl něčí milenka.“

„Všechno je jednou poprvé.“

„To ano.“

„Trápí mě, jak často teď kouříš trávu, příteli.“ Dnes seděli oba na koberci a on si spokojeně potahoval. Odpověděl mu jako vždy láskyplným hlasem: „Můj příteli, starej se o své závislosti,“ a zakuckal se.

„Doufám, že před Eliškou hulit nebudeš, přijde se mnou příští týden.“

„Co? Bojíš se, že bych snad mohl udělat špatný dojem?“ nahodil svůj nejserióznější výraz.

„Myslíš, že peníze mohou člověka zkazit?“ změnil Tomáš téma.

„Peníze lidi nekazí. Lidi kazí vlastní blbost.“

Chvilí nad tím uvažoval, neznal moc bohatých lidí. „Všobecně zažitě názory nejsou vždy pravdivé“, říkal si v duchu při pohledu na svého učitele, který spokojeně dojížděl svého jointa. Objal ho z boku: „Od té doby, co se známe, se mi daří o mnoho lépe. Dokonce mě přestala bolet záda.“

„Protože jsi ze sebe shodil spoustu kamenů.“

„Jeden věřící kolega se mě ptal, jestli jsem uvěřil.“

„Cos mu na to řekl?“

„Pravdu, že nemám rád církve, ale v něco věřím.“

„Všiml sis, že lidé často kritizují církve, ale nikdo nekritizuje Ježíše Krista?“

„To máš pravdu. Co si o Ježíšovi myslíš ty, Kohle?“

„Myslím, že všichni brali Ježíše moc vážně. Myslím, že často, když byl sám na té hoře, tančil. Myslím, že když rozmlouval se svými učedníky, často se smál. Myslím, že si užíval chvíle strávené v nevěstincích se zloději a prostitutkami. Nebral to jako povinnost a pokus o jejich nápravu, jak se často říká. Myslím, že ty lidi opravdu miloval a rád si s nimi povídal, aniž by mu nějak vadilo, jací jsou.“

„Upřímná láska dělá zázraky. Myslíš, že někdo dokáže zničit tenhle Ježíšův odkaz?“

„Jsem v tom optimista. Katolická církev se o to snaží už 2000 let a ještě se jí to nepodařilo.“ Oba se začali smát. Pak zvažněl: „Ovšem svět není černobílý. Kdybychom ho měli popsat takový, jaký je doopravdy, museli bychom mlčet.“

Tomáš se po pár minutách rozjímání nad touto myšlenkou zeptal: „Jak ses k tomu vlastně dostal?“

„Známí mi to vozí z Holandska. Je to velmi kvalitní zboží. Chceš zkusit?“

Tomáš zakroutil hlavou: „Ne k tomu! K tomu všemu, co mi říkáš. Nejsou to všeobecně známé věci.“

„Jo, takhle,“ usmál se Kohl a dělal hloupého. Tomáš ho znal už moc dobře. A bylo mu jasné, že si z něj utahuje. Od začátku věděl, na co se ho ptá.

„Na výšce jsem studoval psychologii. Byl jsem jeden z nejlepších na fakultě. Myslel jsem, že si po škole otevřu praxi, ale pro tehdejší režim jsem byl nepohodlný a skončil jsem v zapadlém skladu. Po revoluci jsem odjel do amazonského pralesa, kde jsem žil deset let u jednoho kmene. Spoustu z toho, co vím, mě naučil místní šaman. Po návratu do běžné civilizace jsem si těžce zvykal na to, že za všechno se musí platit. Několik dalších let jsem strávil na ulici. Ale neboj se, rozhodně jsem se neměl špatně. Nepotřebujeme nic k tomu, abychom byli šťastní. To už víš sám. Hodně jsem se v té době naučil a poznal úžasné lidi. Pak mi došlo, že je čas k otevření psychologické praxe. Znáš ten pocit, když často nad něčím přemýšlíš a víš, že ještě není ta správná doba. Pak to najednou v hlavě i srdci sepne a jdeš do toho. Začátky byly těžké, ale byl jsem dobrý, takže mě lidé doporučovali dále a dále.“

„Děkuju za všechno, příteli.“ snažil se Tomáš vyjádřit, jak moc si jej váží.

Kohl se napil vody, protože mu po dlouhém vyprávění, a samozřejmě i jointu, vyschlo v krku. Místo odpovědi se na jeho vrásčité tváři objevil úsměv, kterým sdělil vše, co potřeboval.

Oči měl plné života a moudrosti. Zablesklo se mu v nich, jak ho napadla další otázka: „Jak bys definoval bezpodmínečnou lásku?“

„Jednou jsem řekl svojí mámě hrozné věci. Moc ji to ranilo, asi týden jsme spolu nemluvili. Pak mi došlo, jaký jsem byl blbec. Šel jsem k našim domů, abych se jí omluvil. Ona na omluvu vůbec nečekala, objala mě a zeptala se, jestli si s nimi dám večeři. Po pár letech jsme se o tom bavili a víš, co mi k tomu řekla? Nikdy neuděláš nic, abys přestal být mým synem.“

— • —

Společné setkání Tomáše, Elišky a Kohla bylo velmi příjemné. Kohl vykládal více vtipů než obvykle a většinu času hovořil o tom, co pro něj znamená naplněný život. Pro Tomáše to nebylo nic nového, Eliška z toho byla docela vyjevená, ale líbilo se jí to. Na cestě domů se rozpovídala o tom, jak úžasný je to člověk.

„Jsem rád, že na tebe moje milenka udělala takový dojem,“ culil se Tomáš.

„Heeej! To není fér. Co jsem si měla myslet?“ ukradla mu čepici.

Když dorazili domů, opět se spolu pomilovali. Poslední dobou to bylo často a vždy to bylo naprosto úžasné.

Než usnul, honily se mu hlavou různé myšlenky. V životě každého přijde chvíle, kdy si uvědomí, proč se narodil. Okamžik, ve kterém se mu vše vyjasní. Ta jeho nastala právě teď – byl moc rád, že to nebylo na smrtelné posteli. Občas, když pozoroval ostatní, tak poznal, jak se cítí. Někdy se na člověka jen podíval a on se hned cítil lépe. Bylo to úžasné. Stal se něčím víc. Cítil se tak dobře. Ty hlasy, které říkaly, že je troska a nikdy nic nedokáže, konečně zmizely.

„Většina lidí tolik touží cestovat – poznávat svět, aniž by kdy v životě uviděli aspoň odlesk krásy světa, který máme každý

v sobě,“ povzdechl si. I proto se přestal ve škole zaměřovat na to, aby naučil své žáky fakta, ale velmi dbal na to, aby pochopili souvislosti. Aby pochopili, proč se něco děje určitým způsobem. Také se už nebál být na své žáky tvrdý, když to potřebovali. Nicméně to dělal, jen když si byl jistý, že to tomu člověku prospěje. Naučil se být tím, co lidé potřebují. Pro každého byl někým jiným, a přesto to byl stále on. Jako by najednou vyrostl a obsáhl mnohem více všeho. Byl to úžasný pocit. Cítil obrovské sebevědomí a zároveň hlubokou pokoru před životem. Ovšem vše nebylo ideální. Tomáš a jeho nejlepší kamarád Ondra se teď trochu vzdálili, už si tak nerozuměli. S těmi pocity usnul.

– • –

O víkendu se manželé Jedličkovi vydali za zábavou – po dlouhé době šli tancovat. Měli s sebou partu společných přátel. Všichni se skvěle bavili. Když Tomáš tančil na svou oblíbenou píseň, ozvala se jeho duše: „Tancuj, jako by se nikdo nedíval. Užívej si, že tu můžeš být s Eliškou a svými kamarády. Ne každý má takové štěstí.“ Když jeho tělem procházely jednotlivé tóny, uvědomil si, jak hudba spojuje lidi. Ať už mají jakékoliv názory a vyznání, v hudbě je to jedno. Vlastně celkově to je jedno. Všechno je to jedno! Tanec je jen další formou meditace, došlo mu. Vybavil si Ježíše, jak tančil na té hoře. Potom vypustil veškeré myšlenky a jen tančil.

Týden nato byli na dovolené v Paříži. Dostali to darem od rodiny k pátému výročí svatby. Když sledoval, jak se jeho žena prochází podél Seiny, přišla mu velmi půvabná a krásná. Její dlouhé nohy, úzký pas a kulatý zadek seděly přesně do tmavě modrých džínů, kolem krku měla slušivý šátek, na který stékaly rovné světlé vlasy. Její sametovou pleť ozařovaly pouliční lampy, malá ústa s podmanivými rty byla pootevřená, a to nejlepší nakonec – velké hnědé oči ve tvaru slz, do kterých se mohl dívat

celé hodiny. Nechtělo se mu věřit, že ještě nedávno mu připadala neatraktivní. V duchu si řekl: „Zvláštní, jak se mění mé okolí, když se měním já.“

1/9 Svoboda

Tomáš zažíval dosud nejlepší období ve svém životě. Ve škole byla každá hodina něčím výjimečná. Často převzal některé jednodušší věci z Kohlových lekcí a diskutoval o nich se studenty. Dnes se bavili o svobodě.

„Máte pocit, že jste svobodní? Jak se to vlastně pozná?“ začal hájit výuku. Jako první se ozvala Beátka: „Když jsem jako malá pomáhala s nádobím nebo vysávala, dělala jsem to s velkou radostí, než mi mamka řekla, že to udělat musím. V té chvíli jsem ztratila veškerou chuť a dělala jsem to s opravdu velkým znechucením.“

„Já to mám podobně,“ ozval se Lukáš a dodal: „Čím více mě něco nutí dělat, tím více na to seru,“ smál se. Poslední dobou byl jiný. Už nedělal takový nepořádek a více se zapojoval do debat. Robert byl na druhou stranu pořád stejný, ne-li horší.

Přihlásil se Dominik: „Každý člověk dělá něco nejlépe, pokud se pro to svobodně rozhodl. A pro co se svobodně rozhodnete? No nejspíše pro to, co děláte rádi. Co vás naplňuje.“

Tomáš mu přitakal: „Co je lepší pro děti? Rozvedený šťastný rodič, nebo nešťastní rodiče, kteří jsou s nimi? Je důležitější dobře placená práce, která vás zevnitř užívá, nebo zaměstnání za méně peněz, které vás naplňuje? Odpovědět si musí každý sám. A podle té odpovědi poznáte, zda jste svobodní. Záleží vám více na společenském postavení, nebo jistotě? Pak žijete v osobním vězení s vysokými ploty. Budete za každou cenu dělat to, co máte rádi a co vás vyjadřuje? Pak jste svobodní. Gratuluji.“

Jeho žáci si poslední dobou zvykli na to, jak moudře mluví, ale vždy se našel někdo, kdo se nad tím podívil: „Teda já vás obdivuju, jaké rozumy vždycky vytrasíte. Kam vy na to chodíte?“ ozvala se Mirka.

Lukáš se zásadně nehlásil, když chtěl něco říct: „Můj táta je bachař. Z jeho povídání o práci je mi jasné, že někdy musíme omezit svobodu druhého.“

„To máš pravdu, Lukáši. Dobrá poznámka. Ovšem tvoji svobodu mohou omezit jen v případě, že ohrožuješ sebe nebo někoho jiného,“ odvětil Tomáš.

Dominik narazil hřebíček na hlavičku: „Ale copak tohoto nezneužívají různí diktátoři? Tvrdí lidem, že je tím ochrání, a přitom to je jen pokrytecké krytí jejich režimu, aby nepřišli o moc.“

Tomáš kýval hlavou: „Souhlasím, ale totalitní režim není zrovna dobrou ukázkou, když se bavíme o svobodě. V demokracii by to mělo fungovat tak, že dostaneš možnost obhájit se a společnost nezaujatě posoudí tvé argumenty. To jsme ovšem trochu odběhli. Politologii budeme mít až příští pololetí,“ zasmál se a vrátil se zpět k původnímu tématu: „Každý je zodpovědný sám za sebe. Pokud cítíte jako správné omezit něčí práva, aby si dál neubližoval, tak to prosím udělejte – ale pozor, jen výjimečně. Tak jako to dělá policista, když vezme opilci klíčky od auta, nebo soud, který zavře zločince do vězení, aby neohrožoval sebe a své okolí. Nebo když vám v nemocnici podají sedativa, abyste se nehýbali a nezpůsobili si zranění.“

Lukáše to pořád nepřesvědčilo: „Ale když si každý bude dělat, co chce, nevznikne anarchie?“ Ve třídě se rozhostilo ticho, které přerušil až Tomáš: „Nevznikne. Celá ta věc má totiž háček. Je třeba dodržovat určitá pravidla, abychom byli svobodní. Pěkný paradox, že?“ Žáci jen zaraženě koukali a on to vzápětí vysvětlil: „Jak můžeme být svobodní, když nemáme dostatek disciplíny zbavit se svých závislostí? A věřte mi, že každý má nějakou závislost – včetně mě. Čím více závislostí se zbavíme, tím více budeme svobodní. Je to jednoduchá rovnice.“

Dominik využil příležitosti: „Já jsem závislý na mamince, jak bych se jí měl zbavit?“ Celá třída se rozesmála. Začaly se

ozývat další děti s jejich závislostmi na různých druzích jídla, přes počítač, internet a různé sociální sítě, až po masturbování, které nezapomněl zmínit kdo jiný než Robert. Hodina rychle utekla. Tomášovi přišlo vtipné, že u Kohla sedí jako žák a nováček na koberci, učí se úplným základům o své duši a před dětmi je zkušeným učitelem pro změnu on.

Po obědě čekalo žáky 4. A focení. I když nebyl jejich třídním učitelem, naléhali na něj, aby se s nimi vyfotil. Po chvíli přemlouvání souhlasil. Když se pak vracel do svého kabinetu, stihl ještě zajít za Liborem, místním školníkem. Na záchodě totiž neodtékal jeden pisoár a chtěl mu to nahlásit. Zaklepal na jeho dveře: „V životě každého školníka jednou přijde chvíle, kdy mu někdo oznámí, že na záchodě ve druhém patře neodtéká jeden pisoár. A ta tvoje přišla právě teď.“

„Jsem zvědavý, Tome, jestli ti ta dobrá nálada vydrží, až tě poprosím o pomoc při jeho opravě.“ nedal se Libor.

Tomáš se sehnul, aby se s nářkem se chytil za bedra: „Aaaau. Zase ta záda. Jdu si do kabinetu odpočinout.“

Jeho vztahy s kolegy se také zlepšily, teda až na Karla – ten byl pořád stejný. Spíše to bylo ještě horší, pravděpodobně mu záviděl jeho vzrůstající oblibu. Moc si s tím hlavu nelámal. Kohl mu poradil, aby se na něj co nejméně zaměřoval a nedodával tak konfliktu s ním další energii.

V kabinetě se potkal s Honzou, hned se pustili do řeči. Honza dnes mluvil o tom, proč by měli být chytrí i méně nadaní žáci ve stejných třídách. Nelíbilo se mu, že na některé soukromé školy přijímají jen ty nejchytřejší děti. Tomáš s ním souhlasil. Moc dobře věděl, že bez srdce je inteligence k ničemu.

Když si Honza zaléval čaj, změnil téma hovoru: „Četl jsi ten rozhovor s Novotným? Jak tam napadal ženy v politice? Podle něj by měly sedět doma u sporáku a prát.“

„Kdyby bylo více žen v politice, poslanci v parlamentu by se tak nehádali a více si naslouchali. Takhle jen soupeří o to, kdo

pro svůj záměr získá co nejvíce hlasů, a nesnaží se domluvit na něčem, co by vyhovovalo všem.“

„Přesně tak. Navíc by byla politika více otevřená a konečně by se dalo na co dívat, jestli mi rozumíš.“ Oba se rozesmáli. Honza pak pokračoval: „Pokud by se lidé zaměřili na blaho všech, a ne jenom na své vlastní zájmy, mohli bychom zavést systém přímé demokracie, který jsem vymyslel.“

„A jaký to je?“ odložil Tomáš pero, kterým chtěl opravovat písemky, zpět na stůl.

„Představ si, že by existovaly určité profesní skupiny, třeba IT odborníci nebo učitelé. Ve skupině by byli vždy lidé, kteří danému tématu jak prakticky, tak teoreticky rozumí. Při hlasování o zákonech, které by se dané skupiny týkaly, by hlasovala celá skupina. Každý z pohodlí svého domova přes internet. Takto by se odbouralo, že o zákonech často rozhodují politici, kteří o nich nic neví. Navíc by to urychlilo přijímání zákonů a ušetřilo spoustu peněz.“

„To je skvělý nápad, ale jak bys rozlišil, kdo má právo nad určitým zákonem rozhodovat, a kdo ne?“

„No, o tom už jsem taky uvažoval. Musel bys splnit určité podmínky – buď vzděláním, nebo praxí.“ odvětil Honza s jiskrou v očích.

„Je to velmi dobrý model. Ovšem vyžadovalo by to určitý vývoj politického myšlení. Lidé ve skupině by museli rozhodovat pro dobro všech, a ne jen své skupiny. Zároveň by měl takový systém mít všeobecnou důvěru a podporu. Hlasování o jeho konečné podobě by se měli zúčastnit všichni občané, důležité změny v něm by musely být schváleny také všemi.“

„Takto jsem nad tím ještě nepřemýšlel. Rozšířil jsi mi obzory, díky. Teď už stačí jen přimět lidi, aby při svém rozhodování mysleli na dobro všech.“ povzdechl si Honza.

„To, co jsi říkal, jsou jen takové obrysy, ale všechny velké věci vycházejí z jednoduché myšlenky. Rozhodně na tom pracuj.“

Myslím, že to za tu námahu stojí. Třeba bys o tom někdy mohl napsat knihu.“

„Děkuji za podporu. Třeba to tak nakonec dopadne.“

„Měl by být takový systém pravicový, nebo levicový?“ zajímal se Tomáš a trochu tušil, jaká bude odpověď.

Honza, který právě vyhazoval čajový pytlík do koše, odpověděl: „Trochu od obojího. Třeba ve Švédsku mají levicovou vládu, která vládne zodpovědně a bez dluhů. A v Řecku to byla právě pravice, která nadělala spoustu dluhů. V zásadě je nejlepší, když mají lidé určité základní věci zadarmo, bez jakékoliv snahy. To je prvek komunismu. Ovšem to, co mají lidé zadarmo, toho si tak neváží, takže za určitý nadstandard by se platilo.“

Tomáš se s plnou pusou zeptal: „A co je ten základ?“

„Základní potraviny, bydlení a vzdělání. Nikdo by se neměl bát, že pokud nebude pracovat, tak bude mít hlad nebo přijde o střechu nad hlavou. Pokud chceš víc, jako třeba auto, mít na pivo s kamarády nebo na dovolenou s manželkou, musíš pracovat.“

„No dobře, ale pokud nemusíš pracovat, tak kdo bude vykonávat ty profese, které nikdo nechce dělat, třeba v továrně u pásu?“

„Počítače a roboti. Dneska už takové továrny jsou a ukazují se být ekonomicky velmi výhodné. Při takových stereotypních operacích totiž stroje tak nechybují. Navíc když sečteš celkové náklady, jsou stroje mnohem levnější. S tím, jak pomalu roste umělá inteligence, jsou roboti schopni dělat většinu ‚pásových‘ prací.“

„Ten model se mi moc líbí, jen je to v dnešní situaci taková utopie. Pokud by lidé nemuseli pracovat, většina z nich by to nedělala.“

„Bohužel,“ pohašila jiskra v Honzových očích.

„Ovšem,“ zvedl Tomáš obočí. „Pokud lidé začnou více naslouchat svým vnitřním pocitům a dělat to, co je v životě baví

a co jim jde, dokážu si představit, že to bude fungovat. Vezmi si, že mnoho z nás se živí tím, co nemají rádi. Jakmile dostatek lidí pochopí, že se nemusí živit tím, co nemají rádi...“ odmlčel se na chvíli. „Jakmile jim dojde, že mohou dělat právě to, co je baví nejvíc. Že díky tomu, že je to naplňuje, budou v tom dobří.“ zadumal se znovu, tentokrát se zavřenýma očima. „Jakmile k tomu jako společnost dospějeme, tvůj model může a bude fungovat! Je třeba změnit systém tak, abychom se živilí tím, co nás naplňuje, a tím také nejvíce přispívali společnosti.“

V Honzových očích se opět zajiskřilo: „Můžu se tě na něco zeptat, Tome?“

„Jasně.“

„Jak to, že jsi teď takový jiný? Daleko více se usmíváš. Jsi daleko vyrovnanější, klidnější a vypadáš zdravější. Když spolu diskutujeme, neskončí to hádkou a neporozuměním, jak tomu bývalo zvykem. Co se to s tebou stalo?!“

„Zjistil jsem, že nemám až tolik problémů, jak jsem si dříve myslel. Vlastně jsem si většinu z nich dělal sám. Dostatečně jsem si nevážil života a všeho, co přináší. Teď už je to lepší. Jsem šťastný za to, co mám.“ Honza vstal a v rychlosti dopil čaj: „Musím utíkat do hodiny!“

— • —

Školní rok skončil, a tak na sebe měli Tomáš s Eliškou daleko více času. Hodně se smáli, často se milovali. Byla jasná noc a venku příjemně teplo. Vrátil se z verandy zpět do chaty a podíval se na svou půvabnou ženu. Ona láskyplný pohled opětovala, její hnědé oči se leskly v záři plamenů z krbu, byly tak upřímné a čisté. Pohládl ji po vlasech a dlouze ji objal. Potom jí znovu pohlédl do očí, políbili se. Když se dotknul jejích rtů, cítil, jak mezi nimi proudí spousta energie.

Tomášovi to připadlo, jako by se jí dotýkal poprvé v životě. Začal ji hladit a stejně tak ona jeho. Brzo potom se vášnivě líbali. Tiché sténání občas doplnilo zapraskání ohně. Čím více se blížili k okamžiku spojení, tím méně myšlenek mu probíhalo hlavou. Nakonec se zcela ponořil do přítomného okamžiku a instinktivně hladil a dráždil Elišku na těch správných místech, aby ji co nejvíce vzrušil. Ona to opětovala. Když došlo ke spojení, svět se zastavil. Ty okamžiky byly tak plné a naprosto prožité v přítomnosti. Sledoval její dokonalou tvář a radoval se, při každém polibku cítil nával energie a lásky. Vzrušení narůstalo. Bylo to něco úžasného, něco velkolepého!

Čím více se snažil, aby se jí to líbilo, tím více se to líbilo i jemu. Všechnu energii, kterou jí předal, mu okamžitě vrátila zpět a přidala svou vlastní. Takto mezi nimi energie neustále kolovala a narůstala, až došlo k mohutné explozi, která se dala přirovnat k výbuchu supernovy. Tomáše zalil nebeský klid, cítil se, jako by se znovu narodil. „Kdyby ten pocit mohl trvat věčně“, problesklo mu hlavou. Dívali se na sebe, Eliška mu otřela zpočené čelo. Nemuseli nic říkat a oba věděli, že to bylo jejich nejkrásnější milování. Po pár minutách usnuli, nohy a ruce propletené, jako jedna bytost.

1/10 Důležitá zpráva

Tomáš si zvykl, že se mu ve všem daří. Když svůj pokrok nedávno popisoval svému učiteli a příteli v jedné osobě, reagoval na to s úsměvem: „To jsou jen plody života v souladu s tvou duší.“ Dnes se měli opět vidět. Bylo horko, v autobuse se nedalo téměř dýchat. Většina lidí kolem byla zpocená a unavená. Procháhl se přes ně ven a ušel několik metrů k domu, kde měl Kohl svou pracovnu. Jako vždy se nejdříve bavili o tom, co kdo prožil za poslední týden, když Kohl trochu zvážněl: „Jak to myslíš, že ses přestal bavit s některými kamarády, kteří mají nižší úroveň?“

„Myslím nižší úroveň energie. Pochopil jsem, že s jakými lidmi se nejvíce stýkáš, takový jsi sám. Chci se stýkat jen s lidmi, kteří mi mohou něco dát, posunout se zase o kousek výš, už rozumíš?“

„Udělal jsem jednou v životě tu stejnou chybu. Myslel jsem si, že už jsem natolik daleko, že nedělám žádné chyby. Když jsem někoho potkal, po pár slovech jsem byl schopen říci, co mu chybí a co by na sobě měl změnit. Nedělal jsem žádné chyby, až na jednu. Bohužel pro mě to byl ten největší omyl, který jsem kdy udělal.“

„A co to bylo?“

„Zapomněl jsem, že jsem člověk jako ostatní a že ostatní se nemusí nějak měnit, aby zapadli do mého měřítko dokonalosti. Nedochozelo mi, že bych měl mít rád sebe i je takové, jací jsme. Jednou večer se mi pak vyjasnilo. Představil jsem si, co bych v jejich situaci dělal já. Došlo mi, že bych jim měl poskytnout podporu a lásku, aby se rozhodli nejlépe, jak mohou, ale nevnucovat jim, jak bych se rozhodl já. V životě nejde o to scházet se s učenými lidmi, kteří mají mnoho znalostí a nedělají chyby. V životě nejde o to diskutovat s nimi o tom, jaký by měl svět být. To je krásné, ale v životě pro mě osobně jde především o to

pomáhat lidem, kteří se ztratili, nacházet cestu k nim samým. Ne jen mluvit o tom, jak by svět měl vypadat, ale opravdu ho změnit. Pokaždé, když na to zapomenu, dostanu takový malý kopanec od života, abych si na to vzpomněl.“

Tomáš se cítil trochu zahanbený, když odpověděl: „Ale proč bych se měl nutit stýkat se s lidmi, se kterými si nemám co říct?“

„To po tobě nikdo nechce. Jen si nesmíš myslet, že tvá cesta je jediná správná. Měl bys být vždy pokorný,“ přiložil si Kohl ruku na srdce, „a projevovat úctu k cestě, jakou si vybrali ti druzí. Já na to zapomněl. Máš možnost poučit se z mé chyby. Ne vždy to musí být tvá chyba, která ti pomůže něco si uvědomit.“

„Nerozumím tomu. Nemyslím si, že dělám něco špatně. Nemusíš všemu rozumět více než já,“ odsekl Tomáš a hned ho to zamrzelo. Čekal teď od Kohla, že ho trochu zchladí.

Ten namísto toho v klidu odvětil: „Postupuješ naprosto logicky. To je v pořádku, ale není to důvod, proč tě mám tak rád. Když jsem tě poznal, něčím jsi mi imponoval. Po čase se ta tvoje vlastnost ještě zesílila.“

„A co to bylo?“ prohodil provinilým tónem.

„Jsi hodně v srdci. Často se chováš pro vnějšího pozorovatele nelogicky, ale posloucháš své srdce. Nepřináší to žádné výsledky, alespoň ne viditelné, ale přináší to světlo. Mnoho lidí, které znám už léta, zná perfektně tento svět. Dokonale mu rozumí, ale nedokážou být v srdci tak jako ty. Zkus o tom, o čem jsme se teď bavili, doma popřemýšlet, ale tentokrát srdcem. Protože správně vidíme jen srdcem.“

Tomáš pořád nebyl přesvědčený o tom, že by dělal nějakou chybu. Se všemi se baví s úctou, jen si už prostě nerozumí se starými kamarády. Kohl se mu podíval přímo do očí, měl moudrý a laskavý výraz jako vždy: „Už jsem se bál, že mě budeš ve všem poslouchat na slovo. Jsem rád, že máš svoji hlavu.“

On na to nějak nereagoval. Když jeho přítel viděl, že dnes není ve své kůži, zeptal se ho: „Co se děje, Tome?“

„Štve mě pokrytectví a bezpáteřnost některých lidí. Řeknou ti do obličeje jedno a za zády o tobě tvrdí něco jiného. Nebo změní svůj názor podle toho, jak se jim to hodí. Chovají se k tobě jako největší kamarádi a za zády tě zradí!“

„Ber život s nadhledem, Tome. Každý nemá to štěstí jako ty a oni rozhodně nemají tolik ze života co ty.“

„Ale mně to přijde, že jsem se za ten půlrok s tebou moc nenaučil.“

Kohl se zatvářil tak jako vždy, když přišel na to, jak někomu pomoci – svrástil čelo, jeho moudré oči se do široka otevřely: „Když ráno vstaneš, cítíš tu jiskru? Nebo máš pocit, že chodíš do práce a z práce jako zombie? Díváš se na svět kolem sebe, nebo jsi slepý? Dává ti tvůj život smysl? Ano, nebo ne?“

Tomáš se zhluboka nadechl: „Chci, aby můj život dával smysl, ale nevím, jestli se mi to daří.“

„Tvoje upřímnost se mi vždy moc líbila, můj drahý příteli. Ne vždy ti tvůj život bude dávat smysl. Ale pokud budeš upřímně a neochvějně hledat podstatu všeho, budeš přijímat to dobré a zahazovat to zlé, tvůj život nikdy smysl neztratí. Nezáleží na tom, jak dlouho na tomto světě budeš, ale jak ten čas využiješ.“

Tomášovi koutky se konečně nadzvedly: „Děkuji, příteli.“

– • –

O několik dní později se vracel domů ze školy, když obdržel smysku od Elišky: „Přijď hned domů!“ Vyvedlo ho to z rovnováhy, přidal na chůzi, aby se k ní dostal co nejdříve. Doufal, že se nepříhodilo nic zlého. Vzpomněl si na jejího tátu – poslední dobou měl problémy se srdcem. „Určitě se mu nic nestalo,“ snažil se uklidnit. S třesoucím se rukama odemkl dveře, za nimi na něj čekala Eliška a hned na něj skočila: „Jsem těhotná. Jsem těhotná! Pane bože, já jsem těhotná!“

„Cože?!“ vyhrknul Tomáš. „Kdy? Jak? Doktor říkal, že nemůžeme...“ zakoktal se.

„Stalo se to tehdy na chatě. Nevím jak, ale stalo. Já jsem tak šťastná! Miluji tě.“

„Já tě taky miluji!“ políbil ji. Po tvářích jim stékaly slzy.

Pak zavtipkoval: „Musíme si to užít dopředu, protože po narození Jonáše budeme dvacet let bez pořádného sexu.“

„Bude to Věrka!“ oponovala Eliška.

Tohle odpoledne bylo jenom jejich. Leželi vedle sebe, beze slov jeden druhého sledovali a úplně zapomněli na čas. Měl pocit, jako by se do ní právě zamiloval. Eliška to cítila zrovna tak. Dotkli se svými čely a něžně se hladili. Opět ho zamrzelo, že její krásu tak dlouho nedoceňoval. Nedokázal si teď představit krásnější a laskavější mámu pro svoje dítě nebo úžasnější manželku. Objali se a užívali si přítomný okamžik. Všechno ostatní se zastavilo. S Eliškou se nepotkali náhodou. Cítil, jak jsou jejich duše propojeny, jak se doplňují a částečně splývají. Když si k ní přivoněl, uvědomil si, že nic jiného na světě tak krásně nevoní. Miloval tu vůni. Miloval usínat vedle ní. Chtěl, aby tak končil každý den zbytku jeho života.

— • —

Když oznamoval tu radostnou novinku Kohlovi, ten jej pozorně poslouchal. Vyprávěl mu, jak se osmnáct měsíců snažili počít dítě a nedařilo se jim to. Navštívili pak specialistu, který jim sdělil smutnou zprávu: „Dítě mít nemůžete. Vaše spermie nemají dostatečnou hybnost.“

Vyprávění zakončil vtipem: „Přijde mi to jako zázrak, pokud to ovšem je moje dítě!“

„Však to také je zázrak! Stejně jako každé početí a zrození. Doktoři nevědí všechno. Každý den vyjdou na světlo stovky věcí,

o kterých neměli vědci a lékaři ani ponětí. Je to součást vývoje lidstva. Nesmíš jim všechno věřit," dal si Kohl dalšího práska.

Když se s tím den nato svěřil Honzovi, doslova spadl ze židle: „Cože?! Dítě? Víím, že jste to oba tak chtěli a dlouho se to nedařilo. Moc gratuluju, kamaráde!“

„Děkuju Honzíku,“ zvedal ho ze země. „Říkal jsem ti, že se na té židli nemáš houpat.“

1/11 Kohlova rodina

Poslední dva týdny téměř neustále přšelo, všude bylo plno vody. Od rána foukal silný vítr a odnášel mohutná oblaka velká jako celá města pryč z oblohy. Když se zpoza nich konečně vydralo slunce, vydal se Tomáš na procházku do parku. Nikdy neměl rád podzim. Všechno při něm osychalo, umíralo. Letos poprvé si všiml, jak je v tomto ročním období vše krásné a barevné. Každý podzim v sobě nese příslib příštího jara. Listí při chůzi příjemně šustilo.

Opět si začal všimát, kolik příjemných lidí žije v jeho okolí a běžně se s nimi stýká. Uvědomil si, že někteří jsou probuzení, jiní se ještě probouzejí a ostatní tvrdě spí. Podobným způsobem vnímal lidi i ve chvíli, když jel za Eliškou do nemocnice, ale teď je tak viděl i několikrát během dne. Když se na to zeptal Kohla, vysvětlil mu: „Začínáš se probouzet. Čím více jsi probuzený, tím více vnímáš, když lidé v tvém okolí spí. A hned také poznáš další, kteří se také probouzejí. Ti potřebují lásku a podporu, jako při porodu dítěte. Je třeba o ně pečovat, zajímat se a být jim nablízku. Mimochodem víš, co znamená slovo Buddha? Neznamená to nic jiného než ‚Probuzený‘.“

Tomáš se zájmem naslouchal. Za tu dobu už si zvykl sedět na koberci a ve skutečnosti mu to přišlo daleko pohodlnější než v křesle. Nebyl tak omezený jeho tvarem. Mohl si zvolit jakoukoliv polohu, kterou chtěl. Podíval se na Kohla a zeptal se: „Probudím se někdy úplně? Víš, jak to myslím.“

„Přesně vím, jak to myslíš. Ať si všichni duchovní říkají, co chtějí – jak je to nemožné, nebo že se to povede jednou za dva tisíce let, musíš se s tím narodit a podobně. Já věřím, že to je možné i pro obyčejné lidi. Ty i já dojdeme osvícení, možná mě ještě předběhneš.“

„Ale vyžaduje to přece hodiny cvičení a askeze, nemyslíš?“

„Čím více o té možnosti uvažuješ a snažíš se ji pochopit, tím to je pro tebe těžší. Je to, jako by ses snažil pochopit plavání. Díváním se to nenaučíš, nakonec musíš skočit do vody a plavat. Víš, že batolata umí plavat, aniž by je to někdo učil?“

„Vím. Stejně tak jako umí být probuzené. Než jim někdo stihne říct, že to nejde.“ Oba se teď rozchechtali a Kohl se slzami v očích dodal: „Přesně tak. Bude z tebe úžasný otec. Tvé dítě prožije neobyčejné dětství.“

„A co zbytek života?“

Kohl pochopil, kam míří: „Můžeš dítěti dát všechno, co máš, poskytnout mu ochranu a vedení po celé jeho dětství, ale cestu, jakou si zvolí potom, už určovat nebudeš.“

„Já vím, já vím, jen doufám, že jako otec nezklamu.“

„Budeš ještě lepší otec, než vidíš ve svých nejkrásnějších představách, Tome.“

„Děkuji. Za tu dobu, co tě znám, jsem vyřešil spoustu problémů. I tu finanční situaci, která se zdála být tak neřešitelná.“

„A jak se ti to povedlo?“

„Prostě jsem přestal vyhazovat peníze za blbosti a platím jen za to, co nezbytně potřebuju.“

Když šel ten den domů, uvědomil si, jaké má štěstí. Má úžasnou ženu, dítě na cestě, skvělé přátele, jako je Kohl a Honza, je zdravý, má práci a pěkný byt. Co ho v tuto chvíli těšilo asi nejvíc, bylo, že jeho život měl konečně smysl. Cítil se skvěle, protože věděl, že má něco, co ostatní nemají. Každý má takový dar, on ten svůj našel. Byl sám na sebe hrdý, jak moc pomáhá ostatním tím, že prostě je. Pokaždé, když někomu pomohl pochopit nějakou maličkost nebo něco vyřešit a uviděl tu jiskru v jeho očích, cítil se tak naplněný. Jako dnes ve škole, když hovořil s dětmi o lásce.

Stále více přátel a známých za ním chodilo pro radu. Neuniklo jim, jak je teď srovnaný, a chtěli poradit s různými záležitostmi od absolutních banalit až po velmi vážné věci. Snažil se jim radit především srdcem. Brzy pochopil, že když řeší něčí

potíže, tak je to také jeho problémem a že ho musí vyřešit spolu. Mohlo by se zdát, že se z něj stal úplně jiný člověk, ale on věděl, že uvnitř to je pořád ten „starý dobrý Tomáš“, jen se nebál dělat věci, tak jak to cítí.

Přišel na to, že smyslem života není zbavit se utrpení, ale přijmout ho. Přijmout ho a tančit. A radovat se! Stát se něčím víc, udělat svět trochu lepším, než byl včera, prozářit temnotu, dosáhnout v něčem dokonalosti a podělit se o to s ostatními. Uvnitř tančil, jeho duše si prozpěvovala: „Přesně tohle je ten život, který tu máme my všichni žít.“

– • –

Tomášovi se poslední lekce velmi líbila a moc se těšil na další. Po cestě ke Kohlovi se jako vždy zabral do myšlenek. Někdy si spolu jen tak povídali. Jakoby o ničem. Později, když o tom přemýšlel, mu došlo, že povídání o různých maličkostech a nedůležitých věcech mu pomohlo pochopit tolik věcí – spojit je dohromady. Jako když poskládáte poslední dílky puzzle k nádherným obrazům.

Kohl je velkým učitelem. I když mluví sprostě, kouří trávu a nevypadá na to, je tím nejsvětějším, kterého za celý svůj život potkal. I když nevypadá jako dokonalý mentor, pro něj jím byl. Vzhlížel k němu a obdivoval ho. „Možná to tak mají i moji žáci vůči mně,“ polichotil sám sobě. Snažil se o sobě smýšlet pozitivně od okamžiku, kdy ho Kohl zasvětil do problematiky sebevědomí: „Reaguješ na podněty, které jsou na stejné frekvenci jako ty. Podle toho se staneš špatným, průměrným nebo dobrým učitelem, otcem, manželem a podobně. A tak je to se vším.“ Moc tomu nerozuměl a poprosil jej o příklad.

„Představ si, že o tobě tři lidé nezávisle na sobě řeknou a) že jsi výborný učitel, b) že jsi průměrný učitel, za c) že jsi špatný učitel. Čemu budeš věřit?“

„Tomu, co si o sobě myslím, a to zase záleží na mé frekvenci.“

„Přesně tak. A představ si, že to lidé nemusí říkat. Stačí, jak o tobě tvé okolí smýšlí, jak se na tebe dívá. Neustále ti posílá různé podněty a podle tvé frekvence si vybíráš ty, na které reaguješ.“

„To je úžasné!“

„Takže vše začíná u tebe. Záleží, co si o sobě myslíš a s jakými lidmi se stýkáš. Lidé ti nemohou vysílat podněty o vyšší frekvenci, než mají oni sami. Proto se tak dobře cítíš s lidmi, kteří mají vyšší energetickou úroveň než ty.“

Možná proto byl nedávno tak překvapený, když mu Kohl vyčetl, že život není jen o tom setkávat se s uvědomělými lidmi. Této lekci pořád nerozuměl. To ovšem neznamenal, že se k němu musel chovat tak neuctivě. „Musím se mu za to dnes znovu omluvit,“ kál se.

Jak byl zadumaný, cesta mu utekla obzvlášť rychle. Svižně vystoupal po schodech do Kohlové pracovny. Když otevřel dveře, překvapila jej mladá žena, která byla otočená zády k němu a něco dělala u stolu. Všimla si ho dřív, než stihl cokoliv říct: „Vy musíte být Tomáš, táta mi o vás často vyprávěl. Já jsem Anna.“

„Kohl se o vás nikdy nezmínil. Nevěděl jsem, že má dceru. Kde je teď?“

„Táta byl vždy tajnůstkář. Není tu. Odešel včera brzo ráno.“ sklopila smutně oči.

„Cože?!“ dostal ze sebe. „Kdy? Jak?“

„Měl rakovinu, o tom vám nikdy neřekl, že? Proto kouřil tolik marihuany. Tlumilo mu to bolesti. Byl u nás na návštěvě. Ráno jsem ho šla vzbudit a a a...“ rozbředla se. „Už mu nebylo pomoci.“

Byl celý bez sebe, přišel o veškerou energii. Roztrásly se mu nohy a nedokázal moc mluvit. „Nestihl jsem se s ním ani rozloučit,“ vykoktal. „Kdy bude mít pohřeb?“

Anna si utřela slzy: „Na jeho přání nebudeme vystrojovat pohřeb. Jen spálíme jeho schránku a popel vysypeme v lese na jeho oblíbeném místě.“

Trochu se vzpamatoval: „Je mi to moc líto, Anno. Přijměte mou upřímnou soustrast.“

„Věděli jsme, že to přijde. Byl to ten nejlepší táta na světě,“ s těmi slovy se opět rozbřečela. „Ani nevíte, jak mu pomohlo, že vás potkal. Byl čím dál tím zatrpklejší...“ Anna se nadechla, aby mohla pokračovat: „... než vás potkal. Pořád o vás mluvil. Dal jste mu naději a něco, na co se mohl každý den těšit. Měl vás moc rád. Myslím, že čekal jen na to, až vám předá všechno, co věděl.“

Tomáš si ani nepamatoval, jak se dostal domů. Byla to tak strašná bolest. Nedalo se to ničím utiřit. Cítil, jak jej ten pocit trhá na kusy. Nemohl se smířit s tím, že jeho přítel už tu není. Byl naštvaný na celý svět. A byl také naštvaný na sebe, že se s ním nerozloučil. Ani se mu nestihl omluvit.

„Svět je tak nespravedlivý. Ještě nenastal jeho čas. A proč jsem mu tolik vyčítal to kouření? Proč se mi nesvěřil, že si tím tiší bolesti?“ rozmlouval se sebou a vztek prostupoval celým jeho tělem jako mráz.

„Proč musí lidé jako on umírat a různé svině se dožívají stalet? Proč musel umřít? Proč on, a ne já?“ Ptal se svojí duše, co to má všechno znamenat, ale ona mlčela. Nepamatoval si, co bylo potom, jen že se pak probudil se stejně hrozným pocitem, jako když usínal.

Ráno zavolal do školy a omluvil se, že z důvodu úmrtí v rodině nepřijde. Celý den strávil v pochmurných myšlenkách. Bylo mu jasné, že ten růst, který teď zažil, je u konce. Bez Kohla se zase vrátí do starých kolejí a bude nenávidět sebe i celý svět. Tak moc mu chyběl! Nikdy ho nenapadlo, že by mohl umřít. Snažil se s tou depresí něco dělat, ale nedařilo se ji ani zmírnit.

Eliška po celou tu dobu stála po jeho boku. Věděla, jak moc pro něj Kohl znamenal. Snažila se jej co nejvíce utěšit a celé

ráno se o něj pečlivě starala. Uvařila mu jídlo, jinak by nic nejedl, a připravila všechny věci potřebné k jejich účasti na pohřbu. Snažila se s ním mluvit, ale moc to nešlo, tak jej dále nenutila. Po hodině jízdy dorazili na místo, kde se měl obřad konat. Bylo tam jen pár lidí. Očividně to byla jen rodina a blízcí přátelé. Tomáš se po dlouhé době viděl s Matějem.

V tento den, na který nikdy nezapomene, bylo krásné počasí. Vítr si hrál s větvemi stromů a pod nohama šustilo suché listí. Slunce hrálo a v lese bylo moc příjemně.

Každý v krátkosti řekl, co měl na srdci, a došla řada i na něj s Eliškou. Ta se omluvila, že Kohla moc neznala a že je tu dnes jako doprovod Tomáše.

Ten řekl jen pár slov: „Poznal jsem Kohla jako sebestředný, frustrovaný a nešťastný člověk. Dnes se s ním loučím jako vyrovnaný, milující člověk. Zažehnul ve mně světlo a tím, že ho v sobě ponesu dále, se mu za to nejvíce odměním. Není to můj učitel, kterému tady dnes říkám sbohem. Nikdy na tebe nezapomenu, můj nejlepší příteli a bratře.“ Když domluvil, otřel si usazené tváře a postavil se zpět vedle své ženy.

Po projevech Anna pronesla, nebo spíše zazpívala, indiánskou modlitbu, kde děkovala Kohlově duši za to, čím byla, a přála jí vše nejlepší do nového života. Tiše rozsypala popel a začala se se všemi loučit. Když přišla k nim, chytla je oba za ruce: „Vaše dítě bude to nejšťastnější na světě. Jste skvělí lidé. Tomáši, pokračuj v tom, co jsi s mým tatínkem začal. Jeho duše na tebe bude neustále dohlížet a bude ti vždy nablízku.“ Poděkovali a vydali se domů.

Když odcházeli, zavolal na ně Matěj: „Tome!“

„Promiň. Zapomněl jsem se rozloučit,“ vydal se k němu. Objal jej, ani jeden nemusel nic říkat, oba cítili to stejné. Ztratili člověka, který jim jako jeden z mála rozuměl. Než se vydal zpět k autu, Matěj vyřkl něco, na co Tomáš nikdy nezapomene: „Část z něj zůstane navždy v nás!“

Cítil se o něco lépe než včera. Neustále si opakoval slovo láska, jak ho to Kohl naučil, aby zahnal depresi. Skoro vůbec to nepomohlo, ale přece jen to bylo trochu lepší. Měl trochu klidnější myšlenky, když k němu konečně promluvila jeho duše: „Život je příliš krátký. Na nic nečekej a ponoř se do něj. Ve všem hledej krásu. Raduj se z malých a odpouštěj velké věci. Sobě i ostatním.“ Po dlouhé době se rozbřečel jako malé dítě.

Vzpomněl si na ty nejhorší věci, které kdy udělal. Na chvíli, kdy řekl svojí mámě, že ji nenávidí. Jak podrazil nohy svému nejlepšímu kamarádovi. Když byl našťvaný na Elišku, že nemohou mít děti, místo toho, aby ji utišil. Potom se mu vybavily okamžiky, kdy byl nejšťastnější. Na vánoce, kdy dostal od rodičů auto na dálkové ovládání, které si tak přál. Jak požádal Elišku o ruku a ona řekla: „Počkej chvílku, podívám se do diáře, jestli tam mám do konce života místo pro tebe. Ano!“ Když mluvil s Matějem. Připadal si tak malý a bezvýznamný, a přitom tak velkolepý a úžasný. Cítil svoje propojení s celým světem. Jako když je po dlouhé, těžké zimě vzduch opět cítit jarem. Cítil se celý. S tím pocitem nebeské blaženosti a nesmírného smutku usnul.

— • —

Jak ubíhaly dny a týdny po Kohlově smrti, pokoušel se s ní smířit. Moc se mu to nedařilo. Cítil ránu ve svém srdci. Ránu, která se pomalu měnila v jizvu. Ani nevěděl proč, ale zavolal Ondrovi, jestli s ním zajde na pivo. Poslední dobou si moc nerozuměli, ale on si teď potřeboval s někým popovídat. Až ho překvapilo, jak si nakonec rozuměli. Ondra mu mimo jiné řekl: „Musel jsi ho mít hodně rád. Mrzí mě, co se stalo.“

Když se vracel domů, sníh pod jeho nohama příjemně vrzal. Konečně pochopil onu lekci. S Ondrou se měl dnes výborně. Už mu vůbec nevadilo, na jaké je jeho přítel úrovni, spíše naopak.

Došlo mu, že sice není dokonalý, ale na nic si nehraje a je svůj. Je autentický. Každý je v nějakém směru lepší, více jedinečný než ti ostatní. „Byl jsem hloupý, když jsem si myslel, že mi nemá co dát! A kdo vůbec může posoudit, kdo je jak daleko?“ káral se.

Ucítil jemné pohnutí své duše a poznal Kohlovu přítomnost. Pohlédl na nebe plné hvězd a zašeptal: „Děkuji, kamaráde.“

Část 2: My

2/12 Spojovatelka

Tomáš si opřel záda o tvrdou lavici a natáhl nohy. V čekárně seděla jedna těhotná žena vedle druhé. Některé měly tak velké břicho, že uvažoval o tom, co bude dělat, až první z nich začne rodit. Naštěstí Elišce dokončili vyšetření dříve, než k tomu došlo. Od Kohlovy smrti uběhlo několik měsíců. Pocit prázdnoty se pomalu ztrácel, ale on tušil, že nikdy nezmizí úplně. To, čeho se tak bál, se nesplnilo. Jeho energetická úroveň výrazně neklesla. Připadal si stále podstatně lépe, než když jej potkal. Čím více se blížil termín porodu, tím častěji se zaobíral tím, zda bude dobrým otcem. Eliška už zodpovědnou matkou byla. Věnovala

velkou pozornost životosprávě a studiu různé literatury na téma těhotenství a rodičovství. Malé se mělo narodit už za měsíc.

Po chvílce zvažování svých silných a slabých stránek si vzpomněl na to, co mu kdysi řekl Kohl: „Všechno začíná u tebe. Pokud si myslíš, že budeš dobrým otcem, tak budeš.“

„Chybíš mi, příteli,“ povzdechl si.

— • —

Tomáš se poslední dobou začal zajímat o dění ve světě. Vnímal rostoucí napětí ve společnosti, sledoval v televizi rostoucí počet lokálních konfliktů a neměl z toho dobrý pocit. Nikdy ho to moc nebralo.

Teď stále více sledoval zahraniční zprávy, různé diskuze na téma hospodářské krize, početné demonstrace mladých nezaměstnaných lidí po celém světě a snažil se tomu všemu porozumět.

Cítil, že mu něco v životě schází. Nevěděl, co to je, ani kdy to ztratil. Napadlo ho, že se pokusí najít na internetu podobně smýšlející lidi, jako je on. Na ty, kteří se snaží, aby jejich život dával smysl. Tohle rozhodnutí ho potěšilo. Ucítil, jak se v něm jemně pohnula jeho duše.

Zkoušel diskuze a stránky věnované duši a životu, ale většinou tam byli samí podivíni a jednou dokonce narazil na člověka věnujícího se černé magii. Moc si nesesli a nikdy už se neviděli. Trochu se bál, aby na něj nepoužil nějaké nekalé praktiky, ale na druhou stranu se uklidňoval tím, že mu nezavdal žádný důvod.

Moc nemusel sociální sítě, protože mu připadaly neosobní. Na druhou stranu se tam mohl seznámit právě s těmi lidmi, které hledal. Jednoho dne ho tam kontaktovala mladá žena. Byla členkou stejné skupiny jako on (věnovala se sociologii a naukám o duši). Žena mu napsala krátký vzkaz:

„Jmenuješ se Tomáš Jedlička?“

„Ano, tak jak to stojí v mém profilu,“ zvedl při odepisování oči v sloup.

Poté se jej začala vyptávat na město, kde žije, čím se živí a podobně. Tomáš si začal říkat: „Bezva. Nějaká puberťačka mě chce sbalit.“ Čím dál později ji odpovídal na její otázky a moc se o ni nezajímal, než mu poslala následující zprávu:

„Měla jsem tě najít. Jsem Naďa, spojovatelka. Máš se setkat se svým týmem. Promiň za ty zvědavé dotazy, musela jsem se přesvědčit, že jsi to opravdu ty.“

Najednou se narovnal na židli a zpozorněl. „Co? Jak to myslíš?“

„Tak, jak to píšu. Dokážu cítit určité věci. Dokážu spojit skupinu lidí, kteří se mají poznat. Díky mě se setkají daleko dříve. Ty se máš seznámit s pěti lidmi. Jeden je podnikatel, druhý programátor, třetí spisovatel, čtvrtá je čistým světlem a pátá bývala policistkou. Setkání je naplánováno na příští týden ve čtvrtek v 15.00.“

Tomáše naprosto překvapila jistota, s jakou to žena napsala. Při prvních větách si myslel, že jde o hloupý žert, ale po chvíli to začal brát trochu vážně: „Proč bychom se měli potkat?“

„Řeknu vám to na té schůzce. Řeknu vám vše, co vím.“

„Jakým způsobem nacházíš různé lidi a jak víš, že patří k sobě? Jak můžu vědět, že mi říkáš pravdu?“

„Mám vysoce vyvinutou intuici. Komunikuji s vyšší inteligencí pomocí vidění a obrazů. Postupně skládám mozaiku a snažím se najít všechny členy týmu a kontaktovat je. Kdysi to bylo daleko těžší. Teď, když máme sociální síť a lidé jsou více propojeni, to jde snáze. Vás šest jsem hledala více než rok. Největší problémy jsem měla s tebou. Byl jsi vidět velmi čistě, ale před pár měsíci ses mi na dlouhou dobu ztratil.“

Nechápal proč, ale s každou její odpovědí rostla jeho důvěra v ni. Až mu přišlo neuvěřitelné, že dívce, kterou v životě neviděl a která mohla být kýmkoliv, jde tak na ruku.

Po hodinovém rozhovoru se jej zeptala: „Mohu se spolehnout, že dorazíš? Je velmi důležité, abys přišel.“

„Rozhodně přijdu!“ odepsal a problesklo mu hlavou: „Nikdy bych netušil, že zrovna tohle udělám.“ Naďa poděkovala za důvěru a teprve teď napsala přesnou adresu místa setkání. Hned poté ukončila konverzaci.

Jako by se v něm teď probudilo něco, co zemřelo společně s Kohlem. Začal více cítit svoji duši. Teprve teď mu došlo, že půl roku na něj téměř nepromluvila. Celých šest měsíců jí nedával prostor, jako kdyby vůbec neexistovala. Celou tu dobu měl málo energie, ale nedocházelo mu to. Došlo mu to teprve teď. Vzpomněl si na to, že se k ostatním lidem poslední dobou nechoval zrovna nejlépe. Zapomněl na mnoho věcí, které ho Kohl naučil, ale hlavně zapomněl používat své srdce. Jeho duše zašeptala: „Celou dobu jsem na tebe mluvila, ale ty jsi neposlouchal.“ Zvlhly mu oči a zaplavil ho příjemný teplý pocit.

2/13 Chlapec v kápi

Tomáš byl celý rozlámaný a unavený, celou noc nezahmouřil oka. Pokud se mu to na chvíli podařilo, brzo se probudil zimu. Celý se třásl. Ve společné ložnici byla tma. Hrobové ticho občas přerušilo něčí zachrápání, spolu s ním tam spalo asi dalších padesát mužů. Vybavil si, kde je a co se děje nahoře. Přežívají v nejistotě jako krysy pod zemí, celý jejich svět se smršknul na tento podzemní kryt. Nevěří si, všude vládne chaos a beznaděj. Po celé zeměkouli existují moderní sofistikovanější koncentrační tábory, jejich tvůrci jim říkají adaptační. Nedokázali se dohodnout na jedné skupině lidí jako vinících, a tak byli obyvatelé v táborech různého původu a vyznání. Lidstvo se nepoučilo ze své minulosti. Když se lidé nemají o co opřít, uvěří kdejaké lži. V důsledku toho to zašlo tak daleko, že byli zabíjeni nevinní lidé. Ženy a děti nebyly výjimkou. „A to jsem si myslel, že svět není spravedlivý, než to přišlo,“ pomyslel si a pomalu se posadil.

Dogmatictí vůdci uměli právě tohle nejlépe. Po celém světě se jich dostaly k moci desítky. Někdy se opírali o náboženství, jindy zase o rasu nebo určitý národ. Další o komunismus, neokapitalismus a jiné směry. Často zdůrazňovali příchod nového věku, kde je třeba vytvořit nový pořádek, a oni se obětovali proto, aby to udělali. Všichni tito takzvaní vůdcové však měli něco společného. Moci se chopili bez debat a všechny své protivníky mučili, posílali do adaptačních táborů nebo rovnou vraždili. Někteří lidé v krytu tvrdili, že se na povrchu není čeho obávat. Říkali, že tohle všechno je jen účelová lež, propaganda, aby se podařilo udržet je tady dole a mít je pod kontrolou.

Tomášovy nohy se dotkly studené, špinavé podlahy. Muži a ženy tady to často nazývali „Poslední válkou“. Většina z nich to myslela tak, že lidstvo v ní zanikne. Pár bláznů tvrdilo, že pokud to přežijeme, už se jakékoliv budoucí válce obloukem

vyhneme. Našli se i tací, kteří hlásali, že lidstvo si nezaslouží nic jiného než se smažit v pekle.

„Konečně nás Bůh potrestal za naše hříchy! Nebylo na místě ho provokovat zhýralým způsobem života a on teď určil čas, kdy všichni zahyneme,“ kázali.

On, stejně jako většina lidí v krytu, pochyboval, že se to kdy spraví. Věděl, že svět už nikdy nebude takový jako dřív. Ne po tom všem, co se stalo. Žil život jen ze setrvačnosti.

Konečně se rozsvítily první světla. Elektřina v krytu fungovala velmi málo a často vypadávala. Pitná voda, stejně jako jídlo a oblečení byly na příděly. Musel si dávat pozor na čip voperovaný v jeho paži, díky kterému se mohl každý den najíst a napít. Místní zloději by ho kvůli němu neváhali zabít. Když člověk umírá hladu, je schopen všeho.

Brzy budou vstávat i ostatní. Zakouzl se do zbytku suchého rohlíku, který měl v kapse od kalhot, a vydal se směrem na ošetřovnu. Měl poslední dobou velmi bledou kůži a ruce poseté nějakou divnou vyrážkou, která ho svědila. Doufal, že mu sestra něco poradí. V chodbě svítilo jen pár světel, zbytek zářivek občas zablikal, což tvořilo velmi ponurou atmosféru. Blik. Vzduch zapáchal po hořícím plastu a štípal do očí. Blik, blik. Na ošetřovnu to bylo jižním tunelem asi dvacet minut pěšky. Musel nakonec zvolit jinou cestu. Během noci tu asi došlo k závalu. Skupina nul popoháněná policisty odklízela sutiny.

Nuly nebylo těžké rozeznat. Měly našitou velkou nulu na pravém rameni. Znamenalo to, že pro populaci krytu nemají žádný význam. Nedostávaly proto příděly ani místo na spaní. Tomáš věděl, že jakmile klesne počet dětí ve škole na určitou úroveň, tak on nebo některý z jeho kolegů také dostane toto označení. Nuly byly využívány k těm nejhorším pracím, které nikdo nechtěl dělat. Jakmile člověk jednou dostal tuto nášivku, už se jí nikdy nezbavil.

Jak se blížil ke svému cíli, zápach sílil. Pak mu došlo, že to nehoří plast, ale lidské ostatky. Z praktických důvodů byla márnice právě blízko ošetrovny. Obyvatele krytu sužovaly mnohé nemoci, odsud do márnice to byl kousek. „Naštěstí sem jdu jen s maličkostí,“ pomyslel si, když vcházel do dveří.

„Co ti chybí, učiteli?“ vyjekla na něj stará hnusná sestra. Měl na rameni vyšitou značku s nápisem K, což byla stanice metra, která teď sloužila jako škola. Každý ho tak mohl poznat.

„Mám tuhle divnou vyrážku a nevím, co s ní,“ vyhrnul si rukáv.

„Nejdříve mi vyplň formulář 147,“ ukázala na něj na stole.

Proletěl ho očima a podepsal. Stálo tam, že pokud jej personál ošetrovny uzná jako riziko pro ostatní v krytu, může mu podat smrtící injekci bez jeho vědomí. Poté si sestra nasadila gumové rukavice a chvíli prohlížela jeho předloktí.

„Je to svrab. Nějak se to tady teď rozmohlo. Předepíšu ti tuhle mastičku. Nejspíše to chytneš za pár týdnů znovu, ale pro teď ti pomůže.“

Nic neříkal, jen smutně sklopil hlavu: „To mi ještě scházelo,“ postěžoval si.

„Teď už běž. Chci si ještě odpočinout, než mi sem donesou další umírající. V noci bylo několik závalů. Nemám čas na lidi, jako jsi ty.“

Chtěl ještě poděkovat, ale pak mu došlo, že by tím na sebe jen zbytečně upozorňoval. Nebylo teď zvykem za cokoliv děkovat. Podíval se na staré odřené hodinky a zjistil, že má asi patnáct minut na to, aby se dostal do školy. Vydal se tam západním tunelem. Byla to nejrychlejší cesta, i když nebyla nejvhodnější. Tunel byl zčásti zatopený a také vedl přes zdejší „chudinskou čtvrt“. Bydleli zde většinou lidé, kteří onemocněli a nemohli dál vykonávat svou práci. Později byli označeni za nulu a zdejší společnost si je nechávala pro případ nutnosti. Nebyla sem

přivedena voda ani pořádný vzduch. Většinou tady přežili jen pár týdnů. Blik. Blik.

Nehledě na to, jak moc se je snažil potlačit, vybavily se mu vzpomínky na den, kdy dopadla první bomba. Byl s Eliškou v nákupním centru, když zazněly sirény. Nastala panika – všichni se chtěli dostat do bezpečí podzemních garáží. Chytil ji za ruku a běželi spolu směrem ke schodům. Po cestě uviděli starou vráscitou ženu v červených šatech. Nevšímal si toho zmatku všude kolem a dál klidně nakupovala. Zakřičel na ni, že se má jít schovat, ale nereagovala na něj. Dostali se do garáží včas. Jejich auto bylo zepředu nabourané, ale jinak bylo v pořádku. Sedli si tam a čekali. Blik. Trvalo to asi hodinu. Bylo to těch nejdelsích a nejděsivějších šedesát minut v jejich životě. Předpokládal, že atomovku vypustilo Rusko, se kterým byla Evropa na pokraji války.

Poté se z rozhlasu ozvalo hlášení. Bomba dopadla na jiné město. Podle hejtmána teď nehrozí další útok, alespoň ne v následujících hodinách. V tu chvíli jim bylo jedno, že zemřely desetitisíce nevinných lidí a že je to jen začátek. Byli rádi, že se jim smrt tentokrát vyhnula. Až doma zjistili, že dopadla na Prahu.

Z přemýšlení jej vytrhnul jakýsi hluk. Mimo jiné měl mokro v botách. Zvuk přicházel kdesi zezadu. Otočil se a na zdech tunelu uviděl tři stíny. Blik. Blik. Začal rozpoznávat siluety běžících postav. Podle reflexních pruhů poznal, že dva lidé vzadu byli místní policisté. Třetí postava, kterou pronásledovali, se k němu rychle přibližovala. Byla menšího vzrůstu a něco držela v ruce. Mohla to být zbraň! Strach znehybnil celé jeho tělo.

Stál jako opařený a sledoval celou tu scénu. Čím blíže všichni tři byli, tím hrozivěji znělo čvachtání vody. Muži se dostali natolik blízko, aby rozpoznal, co vykřikují. Srdce mu tlouklo a měl jej až kdesi v hrdle.

Křičeli: „Stůj, nebo střelím!“

Prchající byl jen pár kroků od něj. Bylo to dítě, přes hlavu mělo kápi. V tunelech se výstřely rozlehly a několikrát vrátily ve formě ozvěny – na pravé ucho vůbec neslyšel, v levém mu nehorázně pískalo. S hrůzou se vydal naproti padající postavě. Asi desetiletý kluk ležel ve studené špinavé vodě a třásl se zimou. Byl v šoku. Svíral v ruce bagetu a díval se kamsi do prázdna. Tomáš sledoval umírající dítě a udělalo se mu tak špatně, že se musel sklonit a vyzvracet. Voda několikrát zažbluňkala, jak do ní spadly natrávené kousky rohlíku.

Zvedl hlavu. Blik. Hrůzou přestal dýchat. Policisté byli deset metrů od něj. Namířili na něj zbraň a jeden z nich vykřikl: „Kdo jsi?“

V tu chvíli se celý zpocený probudil. Srdce mu bušilo tak, že měl pocit, že mu brzy vyskočí z hrudi. Eliška spala klidně vedle něj. „Byl to jen sen. Díky bohu!“ ulevilo se mu. Ovšem ne na dlouho.

To, co v minulých snech působilo jako horor zasazený kdesi do daleké budoucnosti, už nebylo tak vzdálené. Vlastně to plynule navazovalo na to, co se právě dělo ve světě. Chvíli se utápěl ve směsici těch nejčernějších myšlenek, potom si zvedl úroveň energie, jak ho to učil Kohl, a znovu usnul.

Konec ukázky. Pokud se vám Volba líbila, můžete si objednat celou knihu (tištěnou i elektronickou verze) na oficiálním webu autora www.knihavolba.cz.